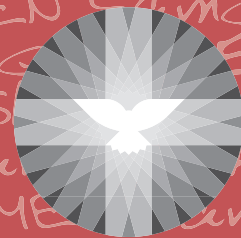

Samen

Nieuw begin

*Het licht dat weer opnieuw begon,
de dag, de pas ontwaakte zon,
verhogen Hem die boven is
en die alleen te loven is.*

*En laat uw licht als hemellicht
schijnen voor ieders aangezicht,
zodat het ieder helder is
dat God uw licht, uw helper is.*

Lied 214: 1 en 4

Afgelopen zomer is onze nieuwe kerkelijk werker, Liseth Klein Wolterink, officieel bevestigd. Nu het nieuwe kerkelijk seizoen van start gaat, is dit een mooi moment voor een nadere kennismaking met de gemeente. Om haar de ruimte te geven zich nader aan u voor te stellen, stelde de redactie vooraf een aantal vragen over haar achtergrond, motivatie en visie op het pastoraat. Hieronder leest u haar persoonlijke introductie.

Ruimte voor ontmoeting - samen op weg in de gemeente

Per 1 mei ben ik begonnen als kerkelijk werker binnen de Johannesgemeente. Een nieuwe baan betekent nieuwe mensen, nieuwe verwachtingen en nieuwe plannen, dus de afgelopen maanden waren best intensief. Inmiddels liggen de plannen klaar voor het nieuwe jaar, weet ik redelijk bij wie ik voor wat moet zijn en kijk ik uit naar de startzondag.

Per 1 mei ben ik begonnen als kerkelijk werker binnen de Johannesgemeente. Een nieuwe baan betekent nieuwe mensen, nieuwe verwachtingen en nieuwe plannen, dus de afgelopen maanden waren best intensief. Inmiddels liggen de plannen klaar voor het nieuwe jaar, weet ik redelijk bij wie ik voor wat moet zijn en kijk ik uit naar de startzondag.

Een reis vol ontdekkingen

Ik ben geboren en opgegroeid in Eindhoven. Veertig jaar geleden ben ik voor mijn studie naar Deventer vertrokken, waarna ik op verschillende plekken in het land heb gewoond. Momenteel woon ik bij Nijmegen. Misschien herkent u het wel: je ervaart pas in welke mate je stad of streek van herkomst je heeft gevormd na je vertrek, want dán zie je de verschillen. Zowel de grootte van Eindhoven als de plek in het zuiden van Nederland zijn kenmerken die ervoor gezorgd hebben dat er een hele nieuwe wereld te ontdekken viel in het oosten en in het westen van het land. Andersom heb ik veertig jaar geleden ook Nederland groter gemaakt voor de mensen in de genoemde streken, want zij wisten destijds niet waar Eindhoven lag.

Mijn christelijke roots liggen in de Gereformeerde Kerk en als tiener heb ik de Evangelische Gemeente bezocht met mijn ouders. Ergens ben ik hier God en de gemeente kwijtgeraakt. Toen ik student werd, waren er allerlei aanknopingspunten voor een hernieuwde kennismaking door de studentenvereniging en persoonlijke contacten.

Het goede, het schone en het ware

Na afronding van de studie facilitaire dienstverlening heb ik verschillende

banen gehad, maar toen ook de huishouding van de nonnen mij niet kon boeien, ben ik opnieuw aan de studie gegaan. Ik heb gekozen voor hbo theologie. Het kernpunt van deze studie zou ik omschrijven als de relatie van God en de mens, vandaag en door de eeuwen heen, in relatie met de omgeving van de mens. Ik hoopte kennis op te doen, inzicht te krijgen in de felheid, vastberadenheid en onverdraagzaamheid dat geloven soms met zich mee kan brengen. Daar heb ik meer over geleerd, maar met name heb ik veel geleerd en ervaren over het goede, het schone en het ware.

Verder waren er veel vragen vanuit mijn jeugd blijven liggen die om doordinking vroegen. Bovendien was deze studie goed te combineren met de zorg voor onze vier dochtertjes. Inmiddels heb ik verschillende banen gehad als kerkelijk werker in het pastoraat. Een uitstapje als geestelijk verzorger heeft mij laten zien dat mijn hart bij de kerkelijke gemeente ligt.

Vakantiefoto: de Neckar bij Heidelberg

Onder de rivieren

Ik was net om mij heen aan het kijken voor een nieuwe baan, toen de vacature van de Johannesgemeente voorbijkwam. Er waren een aantal zaken die mij aantrokken. Allereerst de plek, want ik wilde graag onder de rivieren werken. Daarnaast leek de combinatie van dorpen en een stad mij erg leuk. Ik heb altijd in dorpen gewerkt, wat mij door de kleinschaligheid goed is bevallen. Dit is een mooie gelegenheid om ook te werken in een stad. Een stad kent toch zijn eigen dynamiek en populatie.

Wat mij betreft is de kerk een onderdeel van de samenleving en kan daarvoor naar buiten treden voor samenwerking en contact met andere organisaties en gemeenten. Binnen de gemeente is het bijzonder om met elkaar het dagelijks leven te ervaren inclusief de hoogte- en dieptepunten die de meeste mensen voor hun kiezen krijgen. De gemeente als een plaats waar vragen mogen zijn zonder een (direct) antwoord. De gemeente als plek waar we elkaar en God kunnen ontmoeten. De kerk als gemeenschap waar we met elkaar door het leven gaan en waarbij iedereen uitgenodigd is om zich aan te sluiten.

Samen praten, lachen en zingen

De basis hiervoor is dat de gemeenteleden naar elkaar omkijken en elkaar helpen op een manier die bij hen past. In de verschillende delen van de Johannesgemeente zijn hiervoor structuren gemaakt en hebben veel mensen een taak waardoor de mensen met elkaar de gemeente kunnen vormen. Daar passen ook taken bij die door een kerkelijk werker gedaan kunnen worden ter ondersteuning of bemoediging van de gemeenteleden.

Graag sluit ik mij aan bij Kirsten, Welmoed en andere collega's van de PGE e.o. om de gemeente dienstbaar te zijn. De kern voor mij van mijn werk ligt in de onderlinge contacten. Dat kunnen zowel een-op-eengesprekken zijn en groepsbijeenkomsten en projecten binnen in de kerk als samenwerkingsverbanden met andere gemeenten en maatschappelijke organisaties. Tijdens deze ontmoetingen hoop ik dat we met elkaar kunnen praten, lachen en zingen. En ik heb altijd ruimte om even samen te zitten en te luisteren.

Ik hoop het komende jaar de Johannesgemeente en de PGE beter te leren kennen en te ontdekken. Ik kijk ernaar uit u te ontmoeten.

*Liseth Klein Wolterink
Kerkelijk werker
Johannesgemeente*

Nieuw licht, een nieuwe start

De zomervakantie is voorbij, in ieder geval voor mij als werkende mens. Dit jaar waren we op vakantie in Spanje aan de Costa Verde. De naam zegt het al – het was daar een stuk groener dan in het vergeelde en verdroogde Nederland.

Waarom waren we daar? Niet in eerste instantie vanwege de streek, de nabijheid van het strand, het wandelen in de Pico's de Europa, de mooie Spaanse dorpen en stadjes, of het klimaat. Allemaal goede redenen om hier wel naar toe te gaan. Nee, in eerste instantie was de reden voor het bezoek dat hier op 12 augustus de volledige zonsverduistering goed zichtbaar zou zijn.

Dagelijks keken we op de weer-app naar de verwachtingen. Die waren goed: een zonovergoten dag werd voorspeld. Helaas, hoe dichterbij de werkelijkheid hoe bewolkter de verwachtingen en de realiteit. Zo'n twee uur voor het hoogtepunt reden we daarom richting het zuiden om de zon te vinden. En dat lukte na een uur rijden! In een klein dorpje bovenop een heuvel zaten we met een paar localo's te wachten. We zagen

met onze eclipsbril de eerste hap uit de zon. En toen kwam 1 Koningen 18:44: een klein wolkje verscheen aan de lucht en plaatste zich voor de zon. Binnen vijf minuten was het hele dal gevuld met wolken. De zon hebben we niet meer gezien.

Ik ben echter hoopvol

Op het hoogtepunt schoof achter de wolken de maan voor de zon. Geleidelijk werd het donker en toen was het donker... De natuur reageerde. Ondanks dat we weten hoe dit fenomeen tot stand komt, had het iets adembenemends, iets bekennends. Na zo'n anderhalve minuut werd het eerste straaltje nieuw licht zichtbaar en binnen seconden was het licht terug. Veel sneller dan ik had verwacht. De dag hernieuwde en maakte een nieuwe start.

Tja, is dit een metafoor voor de kerk? In de Bijbel wordt de verduistering van de zon ook een paar keer genoemd, en geassocieerd met oordeel, teruggang of dood. Hier volg ik de Bijbel maar even niet. Ik associeer

de zonsverduistering met vernieuwing. Met het nieuwe licht dat komt en zich met grote snelheid opdringt aan de kijker. In de PGE denken we wellicht ook wel eens dat het alleen maar donkerder wordt, dat we geen nieuw licht meer krijgen en geen nieuwe start meer kunnen maken. Wat ik heel mooi vind en een vorm van nieuw begin, is dat sinds juni twee keer per maand een Arabisch-Nederlandse dienst is in de Adventskerk. Met een aantal mensen vanuit het Midden-Oosten die tegen alle verdrukking in (vaak van eigen familie) christen zijn en dit in hun nieuwe land willen delen met ons. Samen zingen in het Nederlands en Arabisch, samen luisteren naar het woord van God, en samen eten na afloop.

عائلة نور الجنوب
ZuiderLichtFamilie

Ik wens u allen ook zulke nieuwe vormen van samen kerk zijn toe in het komende seizoen.

Benjamin Jansen

Weer een jaar voorbij

Op dit moment lijkt de hete zomer aan zijn eind gekomen. Eindelijk zijn de eerste regens daar. Zelf ga ik nog met vakantie, en zal weer terug zijn als dit nummer van SAMEN uitkomt.

Het afgelopen jaar is er veel gebeurd binnen de Protestantse Gemeente Eindhoven. Het goede nieuws is dat de Johannesgemeente sinds mei een nieuwe kerkelijk werker heeft, Liseth Klein Wolterink. Echter het slechte nieuws is dat Wijkgemeente-Zuid er niet in geslaagd is om een nieuwe predikant te beroepen. Er wordt nu getracht een ambulant predikant van de PKN te krijgen. Ook op het bestuurlijke vlak waren er afgelopen jaar een groot aantal ontwikkelingen. Binnen de Johannesgemeente is de scriba gestopt en treedt de voorzitter in september terug. Er is nog geen nieuwe voorzitter gevonden, wel een scriba vanaf

begin 2027. Goed nieuws is dat Wijkgemeente-Zuid zowel een nieuwe voorzitter als een nieuwe scriba heeft. Ook de Kruispuntgemeente heeft een nieuwe voorzitter. Binnen de diaconie is de voorzitter ad interim gestopt. Gelukkig is er iemand gevonden die deze taak wil vervullen, maar dan weer ad interim.

Het bovenstaande maakt duidelijk dat het op bestuurlijk vlak piept en kraakt, er is grote moeite om voldoende mensen te vinden. Het is daarom hoog nodig dat we gaan kijken hoe we de bestuurlijke organisatie op de lange termijn kunnen verzorgen. Met dit doel begint een werkgroep bestaande uit leden van de drie wijkgemeentes en van de AK in september. Deze werkgroep zal iedere twee maanden samenkomen met als doel om tot een advies te komen ergens tegen het eind van het nieuwe kerke-

lijk jaar. In eerste instantie is het de bedoeling dat de werkgroep gaat kijken naar het algemene bestuur dat nu verzorgd wordt door de wijkkerkenraden en de Algemene Kerkenraad, wellicht kan ze later ook nog kijken naar de overige bestuursorganen.

In september gaan we ook opnieuw praten over de opzet van een regionaal kerkelijk bureau. Willen we dat dit van de grond komt, dan moeten we hier in 2027 in enige vorm mee beginnen. Tijdens de AK-vergadering gaan we kijken hoe dit in de begroting over 2027 kan worden opgenomen en ook naar de opzet van een intentieverklaring gericht aan de participerende Protestantse Gemeenten. Als dat lukt zou dit initiatief op kleine schaal in 2027 kunnen beginnen.

Henk Grootjans
Voorzitter AK

Stichting
Oecumenische
Vieringen
Eindhoven

Stichting Oecumenische Vieringen Eindhoven

Het centrale thema voor het komend seizoen is 'Moedige mensen'.

De leerhuizen worden zoals altijd gegeven door Alex van Heusden, judaïcus en exegeet te Amsterdam en verbonden aan de Ekklesia Amsterdam.

Op zaterdag 7 november om 18.30 uur is de openingsviering van het jaarthema 'Moedige mensen'. Voorganger: Bert Jan van Haarlem.

PROGRAMMA:

Leerhuis

Viering	
7 november 2026	19 november 2026
28 november 2026	17 december 2026
2 januari 2027	21 januari 2027
6 februari 2027	18 februari 2027
6 maart 2027	18 maart 2027
3 april 2027	15 april 2027
1 mei 2027	20 mei 2027
5 juni 2027	

Voorganger

Bert Jan van Haarlem
Marianne Merckx
Kees Kok
Alex van Heusden
Henk Baars
Rob Kosterman
(wordt nog gezocht)
Franck Ploum

Thema

'Moedige mensen' (jaarthema)
'Abraham'
'Hagar'
'Mozes'
'Ruth'
'Mensen op straat'
'Dietrich Bonhoeffer'
'Hannah Arendt'

De vieringen worden opgeluisterd door het SOVE-projectkoor o.l.v. Karel Baken. Zij zingen meestentijds de nieuwere 4-stemmige liederen op teksten van Huub Oosterhuis.

Michel Besnard

Kees de Kort

Bijna iedereen kent de Kijkbijbel van Kees de Kort met zijn geweldige karakteristieke kleurrijke illustraties. We zijn ermee opgegroeid. Zijn afbeeldingen geven het verhaal helder en sober weer, exact zoals het in de bijbel staat.

Niets is aan de verbeelding overgelaten met prachtige details en gezichtsuitdrukkingen. Veel plaatjes zijn iconisch zoals de blinde Bartimeus die met een knalrood gezicht om Jezus riep. 'Heb medelijden met mij!' Iedere keer, als ik deze afbeelding zie, komt het dieper binnen. Het is niet voor meerdere uitleg vatbaar.

In zijn blindheid is Bartimeus het zicht op de hemel niet kwijtgeraakt. Ziekte en blindheid brengen weinig goeds, maar het kan je wel wijzer maken. En juist door zijn blindheid krijgt hij het ware gezicht van de mensen te zien.

Kees de Kort leefde van 1934 tot 2022. Hij was een groot kunstenaar, tekenaar, ontwerper en een groot illustrator. Hij wordt de Dick Bruna van de bijbel genoemd. Hij was een zeer bescheiden en zachte man en maakte zijn bezoekers enthousiast over God. Toch was hij heel kritisch, want de kleuren op zijn schilderijen moesten in zijn boeken exact dezelfde zijn. Miljoenen boeken over zijn bijbelillustraties gingen wereldwijd over de toonbank en het werd in 100 talen uitgegeven. Voor mij een groot kunstenaar met een grote K. Kees de Kort komt uit een katholiek gezin in Nijkerk, waar geen bijbel te vinden was. Het was een arm maar zorgzaam gezin, waar hard werken belangrijk was en hij nam die werkhouding en het verantwoor-

delijkheidsbef over van zijn vader. Al op jonge leeftijd tekende hij veel en later ook veel kerken. Hij is in de oorlog opgeleid tot technisch tekenaar, maar dat lag hem totaal niet. Daarna volgde hij verschillende kunstopleidingen en verdiende zijn geld bij beeldonderwijs en een katholieke onderwijsuitgeverij.

In Utrecht leerde hij zijn grote liefde kennen en verhuisde naar Bergen, waar hij tekenleraar werd. Dat gaf ook geen voldoening totdat hij van een collega hoorde dat het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap (NBG) kunstenaars had opgeroepen om illustraties op te sturen. Zijn tekening van Jozef en Maria werd de winnende tekening. Het is een direct beeld, kleurrijk en zonder perspectief, zodat je in één keer het hele tafereel kunt overzien.

Hij bezocht voor zijn werk instellingen voor mensen met een verstandelijke handicap en zo leerde

hij kijken met de ogen van een kind. Ook liet hij zich voeden door de tekeningen van zijn zoons. Zo ging Kees een nieuwe weg in met zijn sobere en directe manier van werken. Hij was wars van moralisme en dogmatiek en wilde niets verkondigen. Hij werd geïnspireerd door een groot aantal kunstenaars, zoals de gebroeders van Limburg, Michelangelo, Marc Chagall en Lucian Freud.

Kees de Kort bekeek veel boeken en kunstwerken. Dat werd bij hem omschreven als beeldhonger; zijn ogen zochten in kerken en musea altijd naar beelden. Een laatste opdracht kwam van het Vaticaan, waar hij met zijn zoons de paus heeft mogen ontmoeten en uiteraard bezocht hij de Vaticaanse musea. Het maakte diepe indruk.

Na de dood van zijn zoon waren de zin en inspiratie verdwenen. Hij kreeg zelf ernstige lichamelijke problemen en overleed in 2022.

Frederika van Veen

Open huis in het Huis van Zending

Welkom op zaterdag 12 september

Op zaterdag 12 september openen de GZB en IZB de deuren van het nieuwe Huis van Zending, Utrechtseweg 139, 3702 AC Zeist. Tijdens deze open dag bent u van harte welkom om kennis te maken met deze bijzondere plek, waar we laten zien dat zending in binnen- en buitenland bij elkaar horen.

Het Huis van Zending is de gezamenlijke thuisbasis voor de IZB en GZB. Het is een plek waar kerken, vrijwilligers, missionaire werkers, zendingswerkers en andere betrokkenen bij het missionaire werk elkaar ontmoeten, samenwerken en zich laten inspireren.

Tijdens het open huis kunt u het gebouw ontdekken, meer horen over de visie achter het Huis van Zending en kennismaken met onze medewerkers.

Programma

Om 11.00, 12.00, 13.00 en 14.00 uur vindt een korte viering plaats. Aansluitend vertellen vertegenwoordigers van de IZB en GZB over de visie op het Huis van Zending en de weg die heeft geleid tot deze gezamenlijke plek. Daarna kunt u deelnemen aan een rondleiding door het gebouw.

Huis van Zending

Daarnaast zijn er de hele dag door verschillende activiteiten waar u vrij kunt binnenlopen, zoals:

- een kamer met LEGO, kleurplaten en limonade;
- een documentaire over zendingswerk in Indonesië;
- informatie over werken in de zending;
- presentaties over verschillende missionaire projecten en initiatieven.

Of u nu betrokken bent bij een kerk, werkzaam bent in het missionaire veld of gewoon nieuwsgierig bent naar het Huis van Zending: u bent van harte welkom om binnen te lopen, een kapelviering mee te maken, het gebouw te bekijken en anderen te ontmoeten.

Aanmelden kan via: www.izb.nl/openhuis

Hoe lezen wij de Bijbel? Is het een gebruiksaanwijzing met kant-en-klare antwoorden, of een gelaagd boek waarin Gods ontfermende liefde doorklinkt en de zoektocht van mensen naar God tastbaar wordt?

In het onderstaande artikel nodigt Jan Scheurer ons uit om over die vragen het gesprek aan te gaan. Hij houdt een vurig pleidooi voor openheid. Dit artikel is bedoeld als een uitnodiging om samen te ontdekken wat deze oude verhalen ons vandaag te zeggen hebben. We horen ook graag hoe u hierover denkt! U kunt uw eventuele reactie sturen naar samen.redactie@pkn-eindhoven.nl

Zoeken naar inspiratie

In een vorig artikel* heb ik al geschreven dat we de Bijbel niet als 'woord van God' maar als een bundel van woorden van mensen over God moeten beschouwen. We zien bij andere geloven dat men veel denkbelden baseert op oude boeken zoals de Koran, de Mahabharata en soortgelijke boeken die houvast geven en richting wijzen.

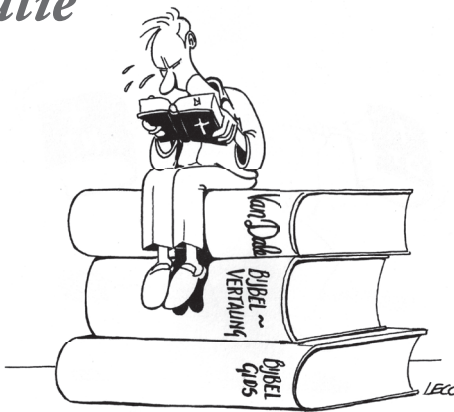
De betekenis van zulke boeken voor het begrip voor en de ontwikkeling van het religieus denken is heel belangrijk. Maar net als de Bijbel zijn het geen Godsopenbaringen maar eerbiedige vertellingen over de God die deze religieuze richtingen geloofsinhoud en koersbepaling geeft.

Elke wereldgodsdienst heeft eigen heilige geschriften die fungeren als de basis voor de leer, rituelen en ethiek. De bekendste zijn de Tenach (Jodendom), de Bijbel (Christendom), de Koran (Islam), de Veda's en Bhagavad Gita (Hindoeïsme), en de Tripitaka (Boeddhisme).

Die boeken zijn niet zomaar om te lezen. Ze zijn er om denkbelden en gedrag te beïnvloeden. Ze hebben een betekenis die het gewone boek ver overstijgt. Laten we teruggaan naar de Bijbel. De bijbelauteurs schrijven over wat ze denken dat hun 'God' zou zeggen of doen maar ze zijn niet God zelf. De Bijbel kent ca 40 auteurs, die honderden of soms zelfs duizend jaar geleden hebben geleefd. Veel gedeeltes zijn dus zeer zeer oud. Ze zijn geschreven in verschillende tijden vanuit verschillende tradities. En het is zeer de vraag of verschillende teksten elkaar over die lange tijdreeks hebben beïnvloed.

Mede daardoor was het mogelijk dat bijbelteksten elkaar evident tegenspreken. We vonden een lijst van 66 van die elkaar tegensprekende teksten. We noemen er enkele:

Zal de aarde eeuwig bestaan of zal zij vergaan:
Psalm 104: de aarde zal nimmermeer wankelen
Lucas 21: de hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar.....

Is onze God een God van vrede of van oorlog?

Exodus 15: De Heere is een krijgsman: Heere is zijn naam.
Romeinen 15: 'En de God des vredes zij met U allen'

Moeten we onze broeder liefhebben of haten?

1 Johannes 4: Dit gebod hebben wij van hem, namelijk dat die God liefheeft ook zijn broeder liefhebbe.
Lucas 14:26: Indien iemand tot mij komt en niet haat zijn vader, moeder en vrouw en kinderen en broeders en zusters ja ook zijn eigen leven, die kan mijn discipel niet zijn.

Worden mensen alleen uit geloof of ook vanwege werken der wet zalig?

Romeinen 3: Wij besluiten dan dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt zonder de werken der wet.
Jacobus 2: Ziet gij dan nu dat de mens uit de werken gerechtvaardigd wordt en niet alleen uit geloof? Zo kunnen we doorgaan. De bijbelschrijvers vertegenwoordigen een eeuwenlange geschiedenis van zoeken, vinden en interpreteren van gevonden geschriften. En zij hebben goede redenen gehad om deze boeken te verzamelen en te vertalen zodat wij nu alles in de gestalte van een Bijbel mogen beluisteren. Maar de Bijbel is geen handboek, geen gebruiksaanwijzing zoals wij die bij producten krijgen aangeboden, geen geloofs instructie waarvoor je een diploma kunt halen, geen wet die onverkort gehandhaafd moet worden. Maar wat dan wel?

Bij het zoeken naar een antwoord op die vraag moet ik bescheiden blijven. Ik ben geen theoloog, geen historicus, geen filosoof. Ik ben een zoekend christen, die samen met anderen zich open stelt voor de inspiratie door Gods Geest die ons werd beloofd toen Christus niet meer onder ons kon zijn.

Ik stop hier even met schrijven. Ik zou het fijn vinden als anderen inhaken. Zelf ervaar ik dat er een weg is van 'zoeken' naar 'vinden' van 'gebed' naar 'gesprek', van 'beweren' naar 'leren', van 'veronderstellen' naar 'ervaren'. Maar dat wil nog niet zeggen dat 'geloven' een 'zeker weten' is in de zin van het beroemde 'eureka' van Archimedes, die naakt over straat ging lopen uit enthousiasme dat hij 'het' nu eindelijk gevonden had. We komen in de bijbelboeken de uitspraak van God tegen waarin hij waarschuwt: maak van mij geen 'afbeelding' als je over God spreekt en schrijft of spreekt. Dat moesten we dan ook maar niet doen. Ook niet door ook iets vrouwelijks van hem te maken, zoals sommigen doen. John Barton schrijft in zijn boeiende boek over de Bijbel dat het hem opvalt dat de drieëenheid waarover in de Bijbel wordt geschreven niet helder wordt beschreven. Ik denk dat het ook niet de bedoeling is dat wij een helder beeld van God maken of krijgen. Met eerbied aanvaarden we God als een mysterie. De Bijbel is een product van mensen die feilbaar zijn. Ik heb respect voor die mensen (vooral theologen) die proberen uit die door mensen geschreven en verzamelde geschriften een boodschap van God te beluisteren. Maar we moeten er ons van bewust blijven dat wij als gemeenschap niet te gauw ervan uit moeten gaan dat wij het allemaal goed begrepen hebben. Daarvoor hebben we elkaar nodig om samen ontvankelijk te worden voor inspiratie van de Geest, die ons de weg zou wijzen.

Jan Scheurer

*Heibel over de Bijbel in het februarinummer op pagina 13

amen SAMEN Samen samen SAMEN Samen SAMEN
n SAMEN Samen SAMEN Samen samen SAMEN Sa
nen samen SAMEN Samen SAMEN Samen samen SA
SAMEN Samen samen SAMEN Samen SAMEN Sam

Leerhuis Eindhoven

בית מדרש

27^e leerhuis Eindhoven

Seizoen 2026-2027

met rabbijn Tzvi Marx

In het leerhuis ontmoeten predikanten en andere geïnteresseerden elkaar om te leren en te discussiëren over teksten uit TeNaCH, het Eerste Testament uit de Bijbel, onder de bezielende leiding van rabbijn Tzvi Marx.

Profeet SAMUEL:

De dynamiek van Macht en Menselijkheid

In het bijbelboek 2 Samuel staan we oog in oog met een van de meest fascinerende figuren uit de

geschiedenis: Koning David. Waar 1 Samuel de opkomst van David beschreef, voert 2 Samuel ons mee naar het hart van zijn koningschap. Het is een verhaal van triomf en tragiek, van politieke visie en persoonlijke morele worstelingen.

Onder de deskundige leiding van rabbijn Tzvi Marx duiken we in de gelaagde teksten van dit boek. We kijken verder dan de historische feiten en onderzoeken de tijdloze ethische en psychologische thema's die onder het oppervlak liggen.

Tienke de Vries

Secretaris Kerk en Israël Zuid

PROTESTANTSE KERK NEDERLAND WERKGROEP KERK & ISRAËL
CLASSIS NOORD-BRABANT, LIMBURG EN RÉUNION WALLONNE

Informatie en Inschrijving

Data najaar 2026: 8 sep, 13 okt, 10 nov, 8 dec
Data voorjaar 2027: 19 jan, 16 feb, 16 mrt, 13 apr
Dinsdags: 10.30 - 12.30 uur

Bijdrage:

- € 180 voor het seizoen.
- In overleg zijn enkele lessen à € 30 te volgen.
- Als u wilt kennismaken met het leerhuis, bent u van harte welkom om een les bij te wonen. Hieraan zijn geen kosten verbonden.

Voor meer informatie:

<https://joods-christelijke-dialoog.nl/27e-leerhuis-eindhoven-met-tzvi-marx/>

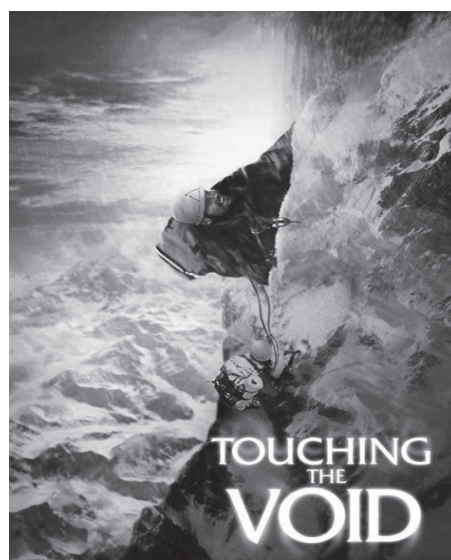
Joachim en Anna – Start van het nieuwe seizoen

We hopen dat u allen een goede tijd hebt gehad en de hitte hebt doorstaan. Na de fijne lunch bij de Rooi Pannen beginnen we nu aan een nieuw seizoen. Het bestuur heeft weer een interessant programma in elkaar gezet voor u. Traditiegetrouw beginnen we met een film. De titel is: *Touching the void*.

Deze film sluit goed aan op een programmaonderdeel van vorig jaar over alpinisme. Het is een spannende film waarin twee bergbeklimmers Joe Simpson met zijn klimpartner Simon Yates in 1985 de notoir moeilijke westwand van Grande, een 6356 m hoge bergtop in de Zuid-Amerikaanse Andes, gaan bedwingen. De klim naar de bergtop lukte, maar de afdeling werd een doffe ellende. Simpson verbrijzelde een been. Toen Yates hem vanwege de barre omstandigheden niet langer van de met ijs en sneeuw bedekte berg af kon sjouwen, nam hij de moeilijke beslissing om het touw door te snijden, dat hem verbond met zijn boven een kloof bungelende partner, die hij niet kon horen of bereiken.

Andere bergbeklimmersfilms roepen nogal eens wrevel op, omdat de personages uiteindelijk toch zelf hun leven in de waagschaal hebben gelegd door aan een berg te gaan hangen. Ook bij *Touching the*

void kun je dat bezwaar aanvoeren, vooral als je de klimmers achttien jaar na dato hoort betogen dat ze nog steeds een kick krijgen van bergbeklimmen, omdat het gevaar hen het gevoel geeft dat ze werkelijk leven. Maar Simpson en Yates vertellen niet alleen maar stoere verhalen. Ze leggen ook uit hoe ze hun flirt met de dood ervaren hebben. Vooral Simpson is - ondanks zijn neiging tot

understatement - erg goed in het inzichtelijk en voelbaar maken van zijn wisselende gevoelens van woede, wanhoop en uitputting, nadat hij zwaargewond in een diepe ijsspelonk belandde.

De pratende hoofden van Yates en Simpson verklappen dat beide klimmers het avontuur overleefd hebben, maar het doet absoluut geen afbreuk aan de spanning. De in de Alpen door jonge acteurs nagespeelde rampenhistorie wekt vooral verbazing. Af en toe lijkt het dermate ongelooflijk dat iemand deze beproevingen overleefd heeft, dat je je bijna afvraagt of niet juist die interviews met de klimmers zijn nagespeeld door acteurs. Maar nee, Simpson en Yates zijn echt, en hun verhaal ook.

Wees allen hartelijk welkom op 22 september vanaf 13.30 uur. De film begint om 14.00 uur en duurt 102 minuten. Maar tussentijds hebben we een pauze. En nadien een drankje.

Een vrijwillige bijdrage is welkom - er staat een doos in de hal. Graag tevoren aanmelden, uiterlijk 19 september, via de mail: joachimenanna@hotmail.com of via de telefoon: Gonnie v.d. Pijl, 2621624; Klaas Meijer, 2410633.

Iedereen is welkom, ongeacht leeftijd / woonplaats / al dan niet betrokken bij de Johanneskerk.

Namens Joachim en Anna,
Klaas Meijer

As I Left My Father's House - waar vluchtverhalen en geloof elkaar ontmoeten

Op zaterdag 3 oktober is de indrukwekkende theatervoorstelling *As I Left My Father's House* te zien in Eindhoven. De voorstelling van New Dutch Connections brengt waargebeurde vluchtverhalen samen met universele thema's als geloof, hoop, verlies en veerkracht.

As I Left My Father's House verweeft de verhalen van drie vluchtelingen met het gegeven dat ook Jezus, Mozes en Mohammed volgens de overlevering moesten vluchten of bedreigd werden. Vanuit christelijk, islamitisch en joods perspectief laat de voorstelling zien dat verhalen over vluchten, geloof en hoop van alle tijden zijn.

Sinds de première in 2011 heeft de voorstelling ruim vierhonderd keer gespeeld voor meer dan zestigduizend bezoekers. In datzelfde jaar won de voorstelling de Compassieprijs, die werd toegekend vanwege de bijdrage aan de dialoog tussen verschillende culturen en het belichten van de kracht van vluchtelingen.

Juist in een tijd waarin polarisatie, islamofobie, antisemitisme en maatschappelijke spanningen toenemen, nodigt *As I Left My Father's House* uit om voorbij vooroordelen te kijken, elkaar te blijven ontmoeten en verhalen met elkaar te delen. Daarom eindigt de voorstelling niet wanneer het doek valt. Na afloop gaan de acteurs in gesprek met het publiek. Dan is er ruimte om ervaringen, vragen en perspectieven te delen, en samen stil te staan bij wat ons, ondanks onze verschillen, met elkaar verbindt. *As I Left My Father's House* wordt gespeeld door acteurs en muzikanten die zich vanuit hun eigen achtergrond en ervaringen verbinden aan de verhalen die in de voorstelling worden verteld. Met acteurs Ousmane Bangura, Soufiane Moussouli, Rory de Groot; en muzikanten Oleg Fateev en Nawras Altaky.

Datum: zaterdag 3 oktober 2026

Aanvang voorstelling: 15.00 uur (zaal open: 14.30 uur)

Locatie: Remonstrantse Kerk Eindhoven, Dommelhofstraat 1A, 5613 EL Eindhoven

Tickets:

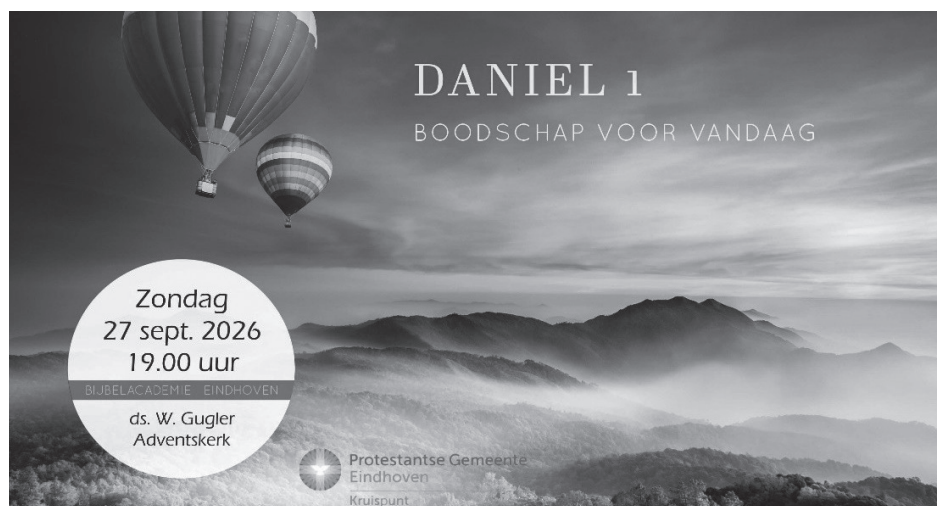
<https://newdutchconnections.stager.co/shop/default/events/111654275>

(u betaalt wat u kunt betalen).

Bijbelacademie

Donderdag 17 september - 20.00 uur

De Bijbel is een fascinerend maar ook een omstreken boek. Op 17 september willen we nadenken over een aantal archeologische gegevens die de betrouwbaarheid van de Bijbel op een verrassende wijze ondersteunen. Hierbij willen wij ook op zoek gaan naar een gezonde omgang met 'de archeologie'. Wat kan deze wetenschap eigenlijk wel/niet bewijzen? En hoe kun je buiten-bijbelse gegevens zinvol inbouwen in je geloof?

Zondag 27 september - 19.00 uur

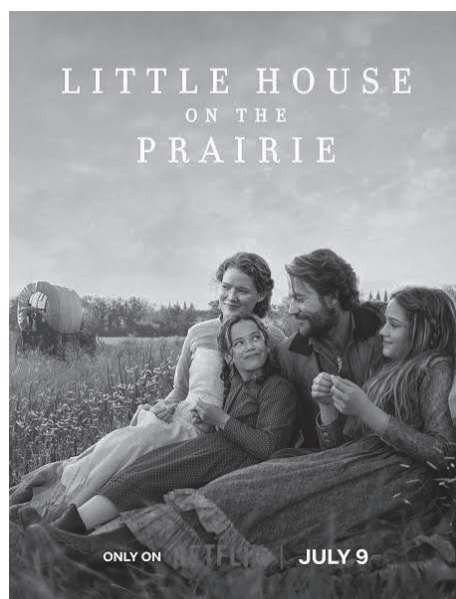
De boodschap van het Bijbelboek Daniël is buitengewoon relevant voor de kerk van vandaag. Tijdens de eerste bijeenkomst (Daniël 1) staan wij stil bij het thema: geloven in een heidense omgeving. Toen Daniël als tiener naar Babylonië werd gebracht, werd hij geconfronteerd met de vraag: hoe behoud ik mijn geloof in een omgeving die beetje bij beetje mijn religieuze identiteit afbreekt?

Werner Gugler

Een wereld vol geest en leven

Het kleine huis op de prairie

Toen de tijd steeds trager ging door warmte en zomerloomte, en mijn zorgtaken zich tijdelijk beperkten tot hond en kamerplanten, was er tijd te over om te *bingen*. En wat een geluk: Netflix had net een nieuwe verfilming in acht delen van *het Kleine Huis op de Prairie* gelanceerd. Als kind heb ik de serie niet gekeken (de serie begon voor ik geboren ben) - ik kende het vooral uit mijn vaders opmerkingen: 'Daar luisterden ze allemaal naar hun vader, *Yes Pah*'.

Omdat ik zin had in een traag verhaal zonder veel heftigheid (hoewel het begint met een bijna-verdrinking van het hele gezin), en uit nieuwsgierigheid, begon ik te kijken. En al snel was ik gegrepen door het verhaal, de prachtige beelden. Net als in de oorspronkelijke serie kijk je mee door de ogen van Laura Ingalls, de achtjarige jongste dochter van Caroline en Charles Ingalls. Het verhaal is gebaseerd op memoires van Laura Ingalls Wilder, en speelt zich af in de tweede helft van de negentiende eeuw, waar kolonisten in de Verenigde Staten zoeken naar het beste stukje land. De familie Ingalls trekt vanuit de bossen van Wisconsin met een huifkar naar de weidse graslanden van Kansas. Daar proberen ze een nieuw bestaan op te bouwen, in het midden van niets, met vallen en opstaan.

Gaandeweg werd ik steeds meer gegrepen door het verhaal, en de manier waarop het werd verteld. Waar in de originele serie het christelijke geloof een

centrale rol speelde, vermengd met het heldendom van de kolonisten, wordt het verhaal nu met veel meer gelaagdheid en compassie gebracht. We leven mee met de familie Ingall en hun verlangen naar een nieuw begin, en met de pijn van de oorspronkelijke bewoners. Want de kolonisten - van oorsprong Europeanen die hun geluk zochten in de Verenigde Staten - troffen daar een land aan dat al bewoond was. Die oorspronkelijke bewoners, *Native Americans*, leefden in harmonie met het land. De kolonisten waren indringers in die harmonie, en de pijn daarover leeft door tot op de dag van vandaag.

Native Americans

In de oorspronkelijke serie was er voor het perspectief van de *Native Americans* nauwelijks ruimte, maar in deze hervertelling krijgen we hún verhaal ook te zien en te horen. Want het land dat de kolonisten gingen bewonen, was het leefgebied van verschillende oorspronkelijke bewoners. *Leefgebied*, geen *eigendom*. Want dat is het grote verschil tussen de kolonisten en oorspronkelijke bewoners: de kolonisten kwamen en eigenden zich het land toe: land is iets dat je bezit, dat van jou is. Het is een manier van omgaan met land en aarde die ons maar al te bekend is.

De oorspronkelijke bewoners leefden van alles wat het land gaf, in grote dankbaarheid en met een gevoel van

wederkerigheid, in harmonie. Als je neemt van het land, geef je ook iets terug: een dankgebed, een lied, een ritueel. Maar de kolonisten namen steeds meer land in hun bezit, en de oorspronkelijke bewoners werden steeds verder verdreven van het land waarmee ze verweven waren.

Dit verhaal maakte me nieuwsgierig naar het leven van de oorspronkelijke bewoners, naar hun kennis van planten en dieren, hun wijsheid en spiritualiteit. En toen herinnerde ik mij weer een boek, dat al zeker tien jaar ongelezen in mijn kast staat - de interesse was er al, maar blijkbaar niet de juiste tijd om het te lezen.

En dus heb ik het nu weer ter hand genomen, en ieder hoofdstuk is een parel aan kennis, verweven met spiritualiteit en verwondering over al wat leeft. *Braiding Sweetgrass* heet het; in vertaling *Een vlecht van heilig gras*. Het is geschreven door Robin Wall Kimmerer. Zij is een Amerikaanse plantkundige, moeder, hoogleraar en auteur. Haar herkomst ligt bij het inheemse Amerikaanse volk de Potawatomi. In het boek combineert ze haar kennis van alles wat groeit en bloeit, en benadert het tegelijk wetenschappelijk als spiritueel. Ze beschrijft haar zoektocht naar haar herkomst. Zo probeert ze de taal van haar volk te leren, in een race tegen de klok omdat er nog maar een handje vol oorspronkelijke sprekers zijn. Ze vertelt hoe de inheemse volken uiteengevallen zijn door de onderdrukking, hoe de kinderen, waaronder haar opa, naar kostscholen werden gestuurd waar ze hun taal niet mochten spreken, hun verhalen niet mochten vertellen, hun liederen niet mochten zingen. Langzaamaan werd de culturele wijsheid uitgewist. Het is een groot geluk dat de nabestaanden van deze

rijke culturen elkaar weer opzoeken, en al spoorzoekend deels terugvinden wat verloren is gegaan.

Sporen in de taal

Het leren van de Potowatomi taal kost Robin Wall Kimmerer bijzonder veel moeite. Het is wezenlijk anders dan andere talen, zoals bijvoorbeeld het Engels. In Potowatomi bestaat 70% van de woorden uit werkwoorden, en 30% uit zelfstandig naamwoorden. In het Engels is dat ongeveer andersom. Als Wall Kimmerer op een dag door een woordenboek bladert, gaat het haar duizelen. Haar ogen blijven hangen op allerlei woorden: 'zaterdag': zaterdag-zijn. 'Heuvel': heuvel-zijn. 'Rood': rood-zijn. Bij het volgende woord begeeft Kimmerer het bijna: *wiikwegamaa*: een-baai-zijn. Ze wordt er bijna wanhopig van! Totdat ze ineens de logica doorziet. De inheemse volken beschouwen de wereld en al wat leeft als beziel. Dan is een appel geen object, maar beziel. En dus is het woord voor appel geen zelfstandig naamwoord - de appel - maar een werkwoord 'appel-die-leeft', *mshimin yawe*. En dat geldt voor heel veel woorden - ook heuvel, baai, zaterdag en zelfs rood. En zoetgras, en hond, en bergen en water en vuur en plaatsen. Allemaal entiteiten die vervuld zijn met geest - de heilige medicijnen, de liederen, de trommels, zelfs de verhalen zijn levend, vol van geest.

Het woord voor het bezielde 'zijn' is yawe. Toen ik dat las, begon mijn hart harder te kloppen. Yawe is de naam van God in het eerste testament; de letters van Gods naam die de joden niet uitspreken. En die letters hebben direct verband met het Hebreeuwse werkwoord 'zijn'. Als Mozes, nadat hij van God de opdracht heeft gekregen het volk uit Egypte weg te leiden, tegen God zegt: 'Stel dat ik naar de Israëlieten ga en tegen hen zeg dat de God van hun voorouders mij gestuurd heeft, en ze vragen: "Wat is de naam van die God?" Wat moet ik dan zeggen?' Toen antwoordde God hem: 'Ik ben die er zijn zal. Zeg daarom tegen de Israëlieten: "Ik-zal-er-zijn heeft mij naar u toegestuurd."' (Ex. 3: 13-14)

Verwondering

Je kan het toeval noemen. Maar dan wel uitzonderlijk toeval: dat in twee verschillende culturen, op verschillende continenten, eeuwen van elkaar verwijderd, het woord voor

'zijn' hetzelfde klinkt. En niet zomaar 'zijn', maar heilig zijn, vol ziel, vol leven. Stel dat je de appel-die-is plukt van de appelboom, met alles wat hier geschreven staat. Hoe kijk je dan naar die appel? Hoe kijk je dan naar die boom? Hoe kijk je dan naar de grond waarin die boom groeit, en het licht van de zon dat het fruit doet rijpen? Hoe kijk je naar de bij die de appelbloesem bevrucht door bestuiving? Hoe kwamen die bloemen eigenlijk aan die boom? En hoe wist de boom dat het tijd was om de knoppen te openen?

Al het leven - in meest brede zin - is omgeven met mysterie, met heiligheid. Dat zijn we in het Westen, en op veel andere plekken op deze aarde, allang vergeten. Wat een geluk dat we het ons ook weer mogen en kunnen herinneren - kleine kinderen doen dit vanzelf.

Woorden van dankbaarheid

Als we ons dit herinneren, hoe kijken we dan naar de wereld om ons heen? Een bos dat we binnenlopen, een bloem die we plukken? Het zou ons kunnen vervullen met een spiritueel weten dat we als mensen onderdeel uitmaken van die wereld, haar bewonen en van haar vruchten mogen leven, maar dat we haar ook wat verschuldigd zijn. Dankbaarheid, om te beginnen; de overtuiging dat het niet vanzelfsprekend is dat we leven van en door deze aarde-die-is. Bij de inheemse volken van de Verenigde Staten is dankbaarheid en wederkerigheid heel belangrijk. Bij de Haudenosaunee bijvoorbeeld, een samenwerkingsverband van een aantal volken, worden aan het begin van belangrijke bijeenkomsten woorden van dankbaarheid uitgesproken, vaak volgens een vast stramien, beginnend bij Moeder Aarde:

Wij zijn dankbaar voor onze Moeder de Aarde, want zij schenkt ons alles dat we nodig hebben in het leven. Zij draagt onze

*voeten als we gaan over haar grond. Het vult ons met vreugde dat ze voortdurend voor ons zorgt, net zoals ze dat deed vanaf het begin van de tijd. Aan onze Moeder schenken we onze dank, liefde en respect. Nu zijn onze geesten één.**

En dan volgt de dankzegging aan het water en al wat leeft in het water; aan de velden en alles wat leeft op de velden; aan alle dieren die leven, op het land, in het water, in de lucht; de kracht van de vier winden; de zon en de maan en de sterren, de Leraren van alle tijden, en de Schepper of Grote Geest. En dan volgen afsluitende woorden.

Als we ons herinneren dat het leven in meest brede zin heilig is, van God gegeven, en daarnaar leven, zal het ons vervullen met compassie, medeleven. Omdat je je verplaatst in de ander-die-is. De lijn tussen de ander-die-is en jouzelf is dan ineens veel minder scherp te trekken. En wat we nemen, geven we dan ook weer terug in andere vorm. Dan oogsten we wat we zaaien, en zaaien we wat we oogsten. En we oogsten niet meer dan nodig is om van te leven.

Tegen de tijd dat dit stuk in SAMEN staat, is het graan voor ons brood allang geoogst. De vruchten zijn geplukt, bramen zijn jam geworden. De appels zijn rijp geworden aan de bomen, evenals de peren. Langzaam rijpen de noten aan de bomen, gaaien verzamelen eikels en leggen hun wintervoorraad aan. Langzaam beginnen de pompoenen aan hun groeispruit. De vruchten van de aarde verzamelen we, om de winter te doorstaan. En in de lente begint het allemaal opnieuw.

Kirsten Wuijster,
predikant Johannesgemeente

* Robin Wall Kimmerer, *Braiding Sweetgrass*, Milkweed Editions: Canada 2013, p 108 (vertaling KW)

Robin Wall Kimmerer, *Braiding Sweetgrass*, Milkweed Editions: Canada 2013
Robin Wall Kimmerer, *Een vlecht van heilig gras*, HarperCollins Holland, 2022

Rebecca Sonnenshine (2026), *Het Kleine Huis op de Prairie*, Netflix

Het Coventry-gebed

Vrijdag 19 september 2025; voor de eerste keer staat in de middagpauzeviering van de Catharinakerk het gebed om vrede centraal. Net voordat de vredesweek begint en de dag na 18 september.

18 september, de dag waarop de herdenking en bevrijding van Eindhoven wordt gevierd. Een dag waarop wij extra beseffen wat het betekent om in vrijheid te leven.

Die viering op 19 september is het begin van een wekelijks terugkerende viering waarin het gebed om vrede en verzoening centraal staat. Een viering die geïnspireerd is door het Coventry-gebed. De vele oorlogen die op dit moment het wereldtoneel beheersen. Bombardementen die het sociale leven totaal plat leggen. Geen gebouw dat overeind blijft staan. Mensen afgesneden van voedsel en gezondheidszorg. Het heeft een geweldige impact omdat we beseffen wat een oorlog doet met het concrete leven van mensen. Het maakt vaak moedeloos en machteloos.

Het Coventry-gebed vindt zijn oorsprong in de kerkgemeenschappen van Coventry en Dresden. Daar bleven monumentale, eeuwenoude kerken zwaargehavend achter na de oorlogshandelingen. In Coventry werden tussen de puinhopen twee

Foto: Beeld van de nieuwe kathedraal van Coventry met het wandkleed 'Christ in Glory in the Tetramorph' en rechtsonder op de foto, op de tafel, het 'Cross of nails'.

dakspanten gevonden in de vorm van een kruis. Dat werd opgevat als een oproep tot verzoening. Sindsdien zijn kerkgemeenschappen van beschadigde kerken met elkaar verbonden in een gebed

om verzoening. Het 'Cross of Nails', gemaakt van spijkers uit het dak van de verwoeste kathedraal in Coventry staat symbool voor dit netwerk.

Ook in Den Haag is sinds 1995 een replica van dit kruis aanwezig, vanwege de kerken die verwoest zijn door het vergissingsbombardement op 3 maart 1945.

In de Catharinakerk zijn we bijna een jaar onderweg met het gebed om vrede en verzoening in de middagpauzeviering. Er wordt geluisterd naar teksten en gebeden om vrede. Tijdens orgelspel zijn er momenten van bezinning. De tijd is niet makkelijk. Iedere vrijdagmiddag van 12.15 uur tot 12.45 uur. Midden op de dag een onderbreking om stil te staan bij vrede en verzoening. Dat in een tijd waarin de wereld snakt naar vrede.

Anneke Nieuwenhuizen heeft bij de Raad van Kerken gevraagd zich aan te sluiten bij dit Coventry-gebed. De Raad is daar positief op ingegaan en kijkt nu terug op een jaar met inspirerende vieringen. Stil staan bij Vrede.

Betty van Spreeuwel

De tekst is gebaseerd op informatie van Ad van der Helm in 'Recht en Vrede begroeten elkaar'. Bezinning van de Raad van Kerken

Het grote en het kleine

Natuurlijk wil ik wel weer een stukje schrijven voor SAMEN, en vlak na de vakantie moet dat geen probleem zijn, want dan heb ik wat kunnen reflecteren over mijn werk en wat mij bezighoudt. Dacht ik. Maar nu het zover is en er iets geproduceerd moet worden, zit ik aan tafel met een leeg scherm voor me en weet ik niet welk onderwerp ik zal kiezen. Want er is zó veel wat me de afgelopen maanden heeft bezig gehouden en wat me zorgen baart.

De hete zomer die weer alle records brak en ons in Europa met de feiten van klimaatverandering dan wel opwarming van de aarde confronteerde. Bosbranden, watertekort in grote rivieren, verbrande planten in onze tuin. De toestand in Amerika met een president die niet voor rede vatbaar is. De vreselijke moordpartijen in Gaza. De opmars van extreem-rechts met het normaliseren van racistisch gedachtegoed, het inperken van de rechten van minderheden en het achterstellen van vrouwen. Er is zo veel gaande in de wereld en de problemen lijken onomkeerbaar. Maar daar kan en wil ik niet over schrijven – ik heb wel behoefte aan een beetje houvast, hoop en bemoediging en de problemen zijn té groot.

Maar tussen al die journaals en nieuwsbulletins was daar op zondag 16 augustus de uitzending

van Zomergasten met schrijver Tommy Wieringa. Een schrijver heeft altijd veel te vertellen en ik wist dat hij zich inzet voor Oekraïne, dus ik was erg benieuwd. En ja, het ging over Oekraïne en wat zich daar afspeelt, hoe jonge mannen daar de dood vinden op het slagveld. Hoe - in mijn ogen uitzichtloos - de situatie al jarenlang is.

Maar hij bood ook een ander perspectief. Op mensen die uit zichzelf deden wat zij vonden dat gedaan moest worden. Mensen die bouwden. Zonder programma, zonder plan, zonder garantie dat het iets zou worden. Een man die zomaar begon te bouwen aan een toren, die dag in dag uit met eigen handen en waardeloos materiaal een kunstwerk bouwde, steentje voor steentje. Een man die in de droge grond zaadjes plantte die bomen zouden worden, elke dag een zaadje, en die bomen vormden een bos en dat bos werd de woonplek van dieren.

Behalve al het wereldnieuws dat mij dagelijks overspoelt en waardoor ik me grote zorgen maak over de toekomst, is er ook dat kleine, bijna niet-waarneembare. Wat het nieuws niet haalt en waarover we pas iets horen als het succes heeft. Dat er mensen zijn die elke dag doen wat gedaan moet worden, die zich elke dag inzetten voor het goede en

wat door het grote wereldnieuws overschaduwd wordt, dat is iets dat mij houvast, hoop en bemoediging geeft. En als je je ogen en oren openhoudt, dan zie je dat er ook in jouw leven mensen zijn die uit zichzelf doen wat gedaan moet worden, die elke dag bouwen en die planten op hun eigen manier. Maar we moeten ze wel willen zien.

*Petra Zweers,
levensbegeleider / geestelijk verzorger Máxima MC*

Verbindende verhalen

Afgelopen twee jaar werkte ik als event organizer bij TINT. Als team denken we samen na over wat studenten bezighoudt en hoe we daar ruimte voor kunnen maken: in een evenement, een podcast of een blog.

In het verleden organiseerden we bij TINT 'Open Stories avonden' waarop mensen met een bijzonder levensverhaal iets vertelden over hun eigen leven. Het idee daarachter spreekt me nog steeds aan: door naar iemands verhaal te luisteren, ga je op zoek naar herkenning in je eigen leven. Tegelijk groeit het begrip voor de keuzes en ervaringen van de ander. Diezelfde gedachte proberen we nu op andere manieren voort te zetten, bijvoorbeeld in onze podcast.

Voor één van de podcastafleveringen interviewde ik een vriendin die ik tijdens mijn master heb leren kennen. Tijdens de start van haar master woonde ze voor het eerst op zichzelf, in een vreemde stad aan de andere kant van de wereld. Hoewel

ik haar altijd als een open boek heb gezien, leerde ik haar door dit gesprek opnieuw kennen. Het was bijzonder om samen terug te blikken op die eerste maanden en verhalen te horen die ik nog niet kende.

Die zoektocht naar herkenning beperkt zich niet tot de podcast. Ook de blogs op onze website zijn een manier om verhalen te delen en herkenning te vinden. We schrijven over thema's waar we zelf tegenaan lopen. Zo schreef mijn collega een blog over telefoonverslaving en kroop ik zelf in de pen om iets over uitstelgedrag te schrijven. Ik ben altijd wel ergens mee bezig, maar lang niet altijd met de dingen die op dat moment nuttig zijn. Tijdens een teamoverleg hadden we het over productief uitstelgedrag. Voor mij viel er meteen een kwartje: dat is precies wat ik zo vaak doe. Het hele huis is schoon, maar ondertussen ligt de belangrijke deadline nog steeds onaangeroerd te wachten. Uitstelgedrag is uiteindelijk niet alleen het uitstellen van werk, maar ook het uitstellen van de onzekerheid die bij sommige taken hoort.

Mijn tijd bij TINT heeft me laten zien hoeveel waarde er zit in het delen van verhalen. In de podcast luisterde ik naar het verhaal van een ander en in de blog deelde ik iets van mijn eigen verhaal. Beide ervaringen lieten me zien dat herkenning niet alleen ontstaat door te luisteren, maar ook door zelf iets te durven delen. Keer op keer ontdekte ik dat we minder alleen zijn met onze vragen, onzekerheden en worstelingen dan we denken. Intussen ben ik afgestudeerd en draag ik het stokje over. Het besef en de nieuwsgierigheid naar de verhalen van anderen, hoop ik mee te nemen in de rest van mijn werkende leven.

*Anne-Wil van den Heuvel
event organizer bij TINT
www.tint-eindhoven.nl*

Uit het Open Huis

Wat hadden we een bijzondere zomer met hoge temperaturen. Sommige van onze vrijwilligers hadden er soms moeite mee. Ze zijn vaak al behoorlijk op leeftijd, de kranten waarschuwen juist ouderen om binnen te blijven bij hoge temperaturen, geen inspanning en veel drinken. Sommigen wonen ook wat verder weg en hebben dan een langere reistijd.

Daarom hebben we uiteindelijk besloten om een hitteprotocol op te stellen. Dan kan iedereen die liever niet naar buiten gaat bij temperaturen boven de 30 °C aangeven thuis te blijven. Anderen kunnen dan hun plaats innemen. Bovendien zorgen we voor veel flesjes water om aan onze gasten mee te geven. Afgezien van die flesjes water kunnen we in de winter bij gladheid, sneeuw en ijzel hetzelfde doen. We proberen zo in te spelen op het veranderende klimaat.

Ik heb het al eerder aangegeven: in september bestaan we 40 jaar en dat gaan we vieren met onze vrienden, donateurs, fans, vrijwilligers en natuurlijk onze gasten. Om hen zijn we tenslotte het Open Huis begonnen. Om met hen te beginnen: in de ontmoetingsruimte wordt er op dit moment door verschillende gasten gewerkt aan enkele

schilderijen. Wie zin heeft, schildert iets, waar na een ander het weer overneemt. Terwijl ik dit schrijf is dat nog maar net begonnen, maar het is veelbelovend. Die schilderijen zullen onze ruimte blijvend versieren.

Een van onze vrijwilligers heeft een aantal gasten geïnterviewd en samen met bijdragen van enkele sponsors wordt daar een boekje van gemaakt om uit te delen aan gasten en anderen die bij het Open Huis betrokken zijn. Ook zal er in onze feest-

week, van 21-26 september, iedere dag gebak zijn en goed belegde broodjes. In het Open Huis in de Catharinakerk zal ook van dinsdag t/m vrijdag een sjoelbakkenwedstrijd zijn met dagwinnaars en een weekwinnaar.

De week zelf starten we op 21 september met een dankdienst, waarna er een receptie zal zijn en voor een aantal genodigden sluiten we de dag af met een buffetdiner.

Eigenlijk is het ook een beetje dubbel, want wij zijn dit inloophuis begonnen, omdat er behoefte was aan een fijne warme plek voor mensen voor wie dat niet vanzelfsprekend is. En dat feit is wel iets om over na te denken. Maar het is ook troostend, dat onze ontmoetingsruimte een warme plek is in een vaak toch kille wereld. Aan onze gasten merken we dat ze dat erg op prijs stellen. Ook onze vrijwilligers geven aan het fijn te vinden dit werk te doen. Daarom is het ook goed om toch feest te vieren en dat gaan we doen.

Nieuwsgierig? Kom een keer langs!

Bernadette van Litsenburg

Open Huis Sint Cathrien

dinsdag t/m vrijdag van 10.30 uur tot 13.30 uur
in de Catharinakerk, Begijnenhof 2;
op zaterdag van 12.00 uur tot 13.00 uur
in de Petruskerk, Kloosterdreef 31.
(12.15 – 12.45 uur meditatieve oecumenische viering)
broodmaaltijd om 12.45 uur
tel. 2569124; www.openhuiscathrien.nl
IBAN NL75TRIO0198481446

Inloophuis 't Hemeltje

Hemelrijken 117
zondag t/m donderdag 12.00 - 15.00 uur
tel. 2468785
IBAN NL42INGB0006870550
www.inloophuishemeltje.nl

JOHANNESGEMEENTE

Johanneskerk, Mercuriuslaan 1bT 2435248

Wijkredactie, De Pannelaan 6 T 2912214

E-mail: redactie-woensel@pkn-eindhoven.nl

Koster: dhr. J. Huizinga T 06 36564112

Kerk in Son, Zandstraat 26, Son

Kerkbeheer: dhr. P. Greijdanus T 06 19546912

E-mail: kerkbeheerson@gmail.com

VIERINGEN

Zondag 6 september

Voorganger Johanneskerk: mw. Bienneke de Waal

Na de dienst zal ds. Bert Jan van Haarlem iets vertellen over zijn reis 'in de voetsporen van Bach' die hij met zijn vrouw gemaakt heeft naar aanleiding van het geschenk van de gemeente bij zijn emeritaat.

Voorganger Kerk in Son: ds. Marja van den Beld

Zondag 13 september

Voorganger Johanneskerk: ds. Kirsten Wuijster

Vandaag lezen we uit Exodus 32: 7-14 en Mattheus 18: 21-35. In beide lezingen is vergeving een thema. In Exodus lezen we hoe God door Mozes tot de orde wordt geroepen en af te zien van zijn wraak over het volk; in Mattheus stelt Petrus aan Jezus de vraag over vergeving. Jezus geeft het bekende (en soms ook gevreesde) antwoord: zeven keer zevenmaal.

Dit antwoord wekt altijd zowel bewondering als vreemding op. We gaan op zoek naar wat dit voor ons betekent. In deze viering delen we samen in brood en wijn.

Voorganger Kerk in Son: dhr. Lieuwe Wijbenga

Zondag 20 september – gezamenlijke dienst in de Johanneskerk

Voorganger ds. Kirsten Wuijster

Deze zondag is onze startzondag: we vieren samen met de grote kring van gemeenteleden uit St. Oedenrode, Son en Breugel en Woensel. In de dienst nemen we afscheid van een aantal ambtsdragers en mogen we gelukkig ook weer bevestigen. Elders in deze SAMEN leest u meer over deze dag. De Cantorij zingt in deze viering en het jaarthema wordt verder onthuld...

Zondag 27 september

Voorganger Johanneskerk: ds. Kirsten Wuijster

Deze laatste zondag van september lezen we Psalm 25: 1-10 en Mattheus 21: 23-32. En we vieren vandaag - wat? Dat is een verrassing! Dus komt allen!

Voorganger Kerk in Son: dhr. Rob Kosterman

VANUIT DE GEMEENTE

Startzondag

Zondag 20 september is de startzondag, een gezamenlijke dienst in de Johanneskerk. Na de dienst is er koffie met iets lekkers. Waarom, dat is een verrassing en hoort u nog. Daarna is er een gezellige

pubquiz. We sluiten af met een gezamenlijke lunch. We vragen u daarvoor allemaal iets mee te nemen zodat er voor eenieder iets te eten is. Meer en nadere informatie volgt in de komende edities van de wijk- en nieuwsbrief. Het wordt gezellig, wees welkom.

Jaarthema Johannesgemeente

Ook in het komende seizoen is er weer een jaarthema. De titel luidt: 'En God schiep de mens naar diens beeld'. In de bijeenkomsten, door het jaar heen, staan we stil bij verschillende aspecten van het geschapen zijn door God. Wat betekent dat eigenlijk? Wat vertelt dat over mensen, over God, over hoe jij en wij in het leven staan? Voelen we ons eigenlijk thuis in de schepping? En hebben we ook een idee over waar het naartoe gaat? De bijeenkomsten zijn voorbereid door ds. Karin Seijdel en ds. Kirsten Wuijster. In het oktobernummer zal er meer te lezen zijn. Het is belangrijk om nu alvast de eerste datum vast te leggen in je agenda: op donderdag 24 september, om 19.30 uur begint de avond, met inloop vanaf 19.15 uur. Het is fijn als je je van tevoren opgeeft bij: k.wuijster@gmail.com.

We zien ernaar uit jullie weer te ontmoeten!

Karin Seijdel en Kirsten Wuijster

Bijeenkomst Pastoraatsgroep Woensel

Het is al even geleden dat er een bijeenkomst was van alle pastorale bezoekmedewerkers; na de coronapandemie, waarin het bezoekwerk lastig was, hebben we het niet meer opgepakt. Van verschillende kanten kwamen er de laatste tijd verzoeken om weer eens bij elkaar te komen om onderling uit te wisselen. Daar willen we graag gehoor aan geven. Daarom nodigen we je van harte uit voor de bijeenkomst van de Pastoraatsgroep Woensel op dinsdag 15 september 2026 in de Johanneskerk, om 20.00 uur.

Ambtsdragers

Zoals u hierboven bij de vieringen hebt gezien, nemen we afscheid van diverse ambtsdragers. Voor de scriba is er vanaf 1 januari 2027 voorzien in een opvolger. Maar andere taken zijn nog onbezet. En natuurlijk, we zijn bijna allemaal ouder (gelukkig), maar dat wil niet zeggen dat we dan niets meer kunnen. Vroeger was het ongewoon dat oudere mensen in de kerkenraad zaten. Maar we worden allemaal ouder en zijn vaak ook nog redelijk vitaal. Dus denk na over het op u nemen van een taak en zeg niet te gauw: "ik ben te oud, laat de jongeren het maar doen" want dat betekent dat zij tot hun dood deze taken moeten vervullen. Hetgeen niet wil zeggen dat jongeren zich ook niet hoeven te beraden op hun mogelijkheden. Laat van u horen!!!!

Gespreksgroep Rafaël

Op woensdag 23 september komt de groep Rafaël weer bij elkaar, om 20.00 uur in de Johanneskerk. Het is een groep voor gemeenteleden in de leeftijd van achttien jaar en ouder. Eens in de zes weken komen we bij elkaar en bespreken dan een bepaald onderwerp, na uitgebreid te hebben bijgepraat. De afgelopen hebben we een 'spel' over waarden en normen gedaan. De variatie in thema's is groot.

Als het je leuk lijkt om te komen, of als je nog vragen hebt, mail dan naar: k.wuijster@gmail.com. Hopelijk ontmoeten we elkaar binnenkort!

Training ds. Kirsten Wuijster

In januari van dit jaar ben ik begonnen aan een training: ik word opgeleid tot KPV-trainer bij het KPV-centrum van het Radboudumc. Die training is bedoeld voor geestelijk verzorgers, pastores, predikanten en kerkelijk werkers, die zich willen bezinnen op hun persoon en hun beroep. Het eerste blok was in januari, het tweede in april, het derde in juni. Van 29 september - 1 oktober, en 6 - 8 oktober ben ik opnieuw afwezig. Tussen deze dagen door ben ik beperkt inzetbaar. Na dit blok volgt nog één laatste week in november. Bij dringende zaken kunt u contact opnemen met Klaas Meijer, die tijdelijk de rol van scriba op zich heeft genomen.

Kirsten Wuijster

WIJKGEMEENTE EINDHOVEN-ZUID

Ontmoetingskerk, Meerkollaan 3 T 2437651

Wijkredactie, Diepmeervan 26 T 2122563

E-mail: zuid.wijkredactie@pkn-eindhoven.nl

Kerkbeheer: dhr. V. Valstar T 06-19036008

18+ gespreksgroep

De 18+ gespreksgroep steekt de handen weer uit de mouwen om te gaan koken voor een nieuwe gast. Op zondag 30 augustus gaan we in gesprek met Marianne Verschoor. Na deze bijeenkomst willen we ook nadenken hoe we doorgaan dit seizoen: blijven we koken en gesprekken houden met nieuwe gasten? Willen we de gesprekken verwerken in bijvoorbeeld een dienst of in een andere vorm? Genoeg om over na te denken in ieder geval. Lijkt het je leuk om ook een keertje aan te schuiven? Laat het gerust weten aan Karin Kaashoek, Maaike Bril of een andere jongere. Voel je welkom!

Bijbelgroep

Na een fijne zomerperiode gaan we ook weer door met de Bijbelgroep. Vorig seizoen hebben we gesproken over de geschiedenis van de PKN Alpha cursussen en hebben we gelezen in Handelingen over Hemelvaart en Pinksteren. Kortom, heel veel verschillende onderwerpen! We hebben nog geen datum geprikt voor de eerste bijeenkomst van het nieuwe seizoen wanneer dit stukje wordt geschreven, maar dat zal waarschijnlijk in september zijn. Wil je je ook een keertje aansluiten? Voel je welkom en laat het vooral Greet de Boer, Maaike Bril of een andere jongere weten.

Kindernevendienst

Nu de zomervakantie voorbij is, start ook het kindernevendienstseizoen weer. Elke 2e en 4e zondag van de maand is er kindernevendienst. De eerste keer is op zondag 13 september. We lezen een bijbelverhaal, praten erover en vaak gaan we wat knutselen.

Ook doen we vaak nog een spelletje. Je bent van harte welkom om ook een keer mee te doen.

Groep 25-55 jaar

Een groep voor iedereen die (ongeveer) in de leeftijdsgroep 25-55 past. We beginnen dit seizoen op vrijdag 11 september om 20.00 uur met koffie en thee. Aansluitend gaan we een ronde door het groen van Eindhoven lopen. In oktober hebben we weer gespreksavonden. Je bent van harte welkom om een of meerdere keren aan te sluiten. Stuur even een berichtje naar smits.de.nooi@hetnet.nl.

Floor de Nooi

UIT DE DIACONIE

Op een warme, plakkerige zomeravond (een van de vele deze zomer...) zijn Ellen, Marieke en ik bijeengekomen voor een informeel overleg bij Ellen thuis. We hebben gesproken over diaconale en maatschappelijk activiteiten die zijn geweest zowel in de kerk als daarbuiten. Denk bijvoorbeeld aan de Pride in Eindhoven, maar ook over de viering van Pinksteren in de Ontmoetingskerk, Vluchtelingen in de Knel, 't Hemeltje en het bepalen van collectiedoelen. Ellen heeft verteld over haar bezoek aan de diaconale infoavond georganiseerd door Kerk in Actie in Den Bosch. Ook hebben we vooruit zitten denken over de komende periode en welke activiteiten verwacht worden, bijvoorbeeld de Kerstpakkettenactie. Daarnaast hebben we gesproken over hoe lang we nog Colombia willen steunen middels het Avondmaalsproject. Misschien dat het nieuwe kalenderjaar een mooi moment is om weer een nieuw project uit te kiezen? Daar houden we jullie van op de hoogte, er is op dit moment nog niks concreets.

*Namens de diaconie,
Maaïke Bril*

KRUISPUNTGEMEENTE

Adventskerk, Camphuysenstraat 4T 2520472

Wijkredactie, T 2097623

E-mail: w.gugler@filternet.nl

predikant@kruispuntgemeente.nl

Website: www.kruispuntgemeente.nl

Kerkbeheer: dhr. T. Poot T 06 53362677

E-mail: beheerder@kruispuntgemeente.nl

VANUIT DE GEMEENTE

Geboorte en doop

In de afgelopen periode zijn de families Kamerbeek, Geluk en Mathijssen gezegend met de geboorte van een gezonde zoon. We zijn dankbaar voor het nieuwe leven en dat het leven van de moeders gespaard mocht blijven. DV zondag 1 november worden zij alle drie tegelijk gedoopt.

Seizoensstart

Het eerste weekend van september starten we het nieuwe seizoen. Voor de meesten is de vakantie dan

weer achter de rug. We beginnen met een gezellige dag met diverse activiteiten en sluiten af met een gezamenlijke barbecue. Op de startzondag maken we een begin met een nieuw thema 'ontmoeten'. Vanaf het startweekend hervatten we weer onze avondbijeenkomsten op de 2e, 4e en 5e zondag. De bijeenkomsten op de 1e en 3e zondagavond van de ZuiderLichtFamilie zijn in de zomervakantie doorgegaan.

Scipio app

De Scipio app is geïntroduceerd en steeds meer mensen maken er gebruik van. Op termijn willen we zoveel mogelijk communicatie en collectes via de app laten verlopen. Een fijne manier om met elkaar als gemeente verbonden te zijn en nieuws met elkaar te kunnen delen.

Gerda van den Bosch

LUTHERSE GEMEENTE

Kerkdiensten in Dommelhoefstraat 1a

Wijkredactie, Amerlaan 2 T 2623104

E-mail: redactie@lutherszuidnederland.nl

Website: www.lutherszuidnederland.nl

VIERINGEN

De vieringen van de Lutherse gemeente staan op pagina 18 bij de kerkdiensten.

HOE VERANDER JE DE KERK?

Cursus Leren van Luther 2026-2027

In vier bijeenkomsten lezen we over de cultuurcrisis

in Luthers tijd, over zijn eigen strijd om het geloof weer terug te brengen naar de 'gewone man', over zijn worsteling met radicaliteit en realiteitszin en ook hoe hij zelf veranderde en zijn leven in de waagschaal stelde. En we leren hoe dit ons vandaag verder kan brengen.

Aanmelden voor de cursus

Wilt u zich aanmelden voor de cursus, ga dan naar onze website en schrijf u in! U mag zich ook inschrijven via een e-mail (of bel) naar de contactpersoon van de cursuslocatie waar u de cursus wilt volgen. Aanmelden voor de online (zoom) bijeenkomsten kan ook via: lerenvanluther@gmail.com.

Tenzij anders vermeld vindt de cursus plaats aan het begin van de avond van 19.30-21.00 uur. De middagbijeenkomsten zijn van 14.30-16.00 uur. Minimale deelname van de cursus op een locatie is acht deelnemers. Kosten cursus: € 25,- per persoon. Deelnemers hebben de beschikking over een zorgvuldig samengestelde reader (pdf of kopie) met een selectie van paragrafen uit Luthers werk en aanvullende hedendaagse teksten.

BUITENDAG VAN ELG ZUID-NEDERLAND

De Buitendag wordt dit jaar door Nijmegen en Heusden gezamenlijk georganiseerd en wordt gehouden in Nijmegen. Datum 6 september.

INZEGENING KERKENRAADSLEDEN

Met de inzegening van nieuwe kerkenraadsleden in kerkdiensten in Eindhoven op 3 mei en in Nijmegen op 6 juni is de kerkenraad van de gemeente weer voltallig.

Protestantse Kerk

Netwerkdag rond kerk-zijn in de omgeving

Er is een bijeenkomst gepland waarvoor we een uitnodiging kregen:

3 oktober 2026 van 9.30-15.45 in Utrecht, Zwarte Woud 211

Voor gemeenten en proefplekken - Deel je geloof!

Gemeenten en pioniersplekken zijn vaak al sterk in verbinding zoeken met hun omgeving en helpen waar dat nodig is. Deze netwerkdag daagt je uit een

stap verder te zetten: hoe word je explicieter over het geloof van waaruit je dit doet, en hoe help je anderen dat eigen te maken op een inclusieve manier?

Hoofdspreker: **Kees van Ekris**

Kosten: tot 19 sept € 25,- | daarna € 35,-

Zie: Netwerkdag rond kerk-zijn in de omgeving | Protestantse Kerk in Nederland protestantsekerk.nl /evenementen/pioniersdag

Oikocredit

De Diaconie van de Protestantse Gemeente Eindhoven heeft een gedeelte van haar vermogen ethisch/ ideëel belegd bij Oikocredit.

Sinds 1975 hebben we (Oikocredit), met de steun van een betrokken gemeenschap van leden en investeerders, positieve verandering gestimuleerd – door iedereen aan te sporen verantwoord te investeren en elke investering te laten tellen.

Via zorgvuldig geselecteerde lokale partners over de hele wereld bieden we mensen met lage inkomens toegang tot financiële diensten, landbouw-ondersteuning en oplossingen voor hernieuwbare energie, zodat zij en hun gemeenschappen sterker worden. Dankzij de diepgaande lokale kennis en de op maat gemaakte producten en diensten van onze partners maken we een daadwerkelijk verschil. We hebben al tientallen miljoenen mensen bereikt en we zijn klaar om nog vele miljoenen meer te bereiken.

Tegelijkertijd bieden we individuen en organisaties de kans om ethisch te investeren en daadwerkelijke sociale impact te creëren. Geld doet er nog meer toe wanneer het wordt gebruikt om een verschil te maken.

Bij Oikocredit zetten we ons in voor een wereldwijde, gelijke samenleving waarin bronnen duurzaam worden gedeeld en iedereen de mogelijkheid heeft eigen keuzes te maken om een leefbaar bestaan op te bouwen.

Oikocredit heeft als doel mensen weerbaar te maken. Onze ervaring bewijst dat de meest effectieve en duurzame manier om gemeenschappen te ondersteunen is door kansen te bieden.

Ontdek onze visie, missie en waarden.

Onze visie:

Wij streven naar een wereldwijde, gelijke samenleving waarin bronnen duurzaam worden gedeeld en iedereen de mogelijkheid heeft eigen keuzes te maken om een leefbaar bestaan op te bouwen.

Onze missie:

Oikocredit spoort iedereen aan om verantwoord te investeren. Oikocredit verstrekt financiële diensten en ondersteunt organisaties om het leven van mensen of gemeenschappen met een laag inkomen duurzaam te verbeteren.

Onze waarden:

Sterker maken

Oikocredit ondersteunt organisaties die mensen met een laag inkomen, ongeacht hun geloof, cultuur, leeftijd of geslacht, weerbaarder maken door henzelf of hun gemeenschap kansen op economische groei te bieden.

Delen

Oikocredit biedt een middel om zinvol te delen. Een ongelijke verdeling van middelen, rijkdom en macht kan leiden tot verdeeldheid. Als de wereldgemeenschap bereid is te delen wat ze heeft, elkaar te respecteren en samen te werken, kan er gerechtigheid en vrede zijn.

Solidariteit

Over de hele wereld zetten mensen met een zorgzaam hart zich in voor gerechtigheid en vrede. Oikocredit maakt deel uit van dat wereldwijde verbond van solidariteit en zal altijd geïnspireerd blijven door haar oecumenische wortels.

Ontwikkeling

Ontwikkeling is het meest effectief als het van onderaf wordt opgebouwd. In de coöperatieve cultuur van Oikocredit staan initiatieven en participatie van mensen centraal in alle handelingen en beleid.

Integriteit

Respect tussen mensen impliceert eerlijkheid en oprechtheid. Oikocredit moedigt aan om te luisteren met een open geest en hart en om transparant te zijn in handelen en resultaten.

Duurzaamheid

Een evenwichtig ecosysteem is de basis voor leven en moet daarom beschermd worden. Oikocredit streeft naar een gezonde balans in de natuur, in onszelf en in onze sociale en economische omgeving.

Onze strategie:

Onze strategie voor 2022–2026 focust op het versterken van de veerkracht van gemeenschappen, met bijzondere aandacht voor klimaatuitdagingen. We verdiepen onze impact via een gemeenschapsgerichte aanpak, ons portfolio van klimaat slimme oplossingen en programma's voor capaciteitsopbouw – en dat alles met een zorgvuldige afweging van risico, rendement en duurzame langetermijnresultaten.

Ook u kunt als particulier investeren in participaties (ad € 200,-) van Oikocredit.

Het financiële rendement is laag en het moet vermogen zijn dat u kunt missen. U kunt de participaties namelijk niet altijd à la minute terug verkopen aan Oikocredit.

Maar investeren in Oikocredit levert wel een goed gevoel op.

*Wim Wiggers,
Penningmeester
College van Diakenen*

Uit: website Oikocredit

Huis-aan-huiscollecte van Kerk in Actie

**kerk
in actie**

Kerk in Actie (KiA) is de diaconale tak van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) en zij organiseert nu voor het 8e jaar een landelijke huis-aan-huiscollecte. Van 16 t/m 21 november wordt er door KiA gecollecteerd voor 'Mensen in Armoede'.

Armoede in Nederland:

- Ongeveer **551.000** Nederlanders leven in armoede. Dat is **3,1 %** van de bevolking.
- **1,1 miljoen** mensen zijn bijna-arm en leven net boven de armoedegrens.
- **8,6%** van de huishoudens heeft problematische schulden.

- Meer dan **37%** van de Nederlanders maakt zich zorgen over geld en de financiële toekomst.

Kinderen in armoede:

- **338.000** kinderen groeien op in een gezin dat om en nabij de armoedegrens leeft.
- Dat zijn gemiddeld **1 à 2** kinderen per schoolklas.
- Voor veel kinderen is er thuis geen geld voor sport of muzikles, een verjaardag, schoola

Kerk in Actie ondersteunt plaatselijke kerken bij wat zij doen aan armoedebestrijding, bijvoorbeeld een inloophuis, kledingbank of formulie-

renhulp. Ook ondersteunt zij SchuldHulpMaatje, zodat zij op meer plekken kan starten om mensen uit de schulden te helpen of te voorkomen dat ze erin terecht komen.

Kerk in Actie werkt samen met de Voedselbank, omdat zij een tekort heeft aan houdbare producten.

Wilt u meedoen met de collecte? Kijk dan op erkinactie.nl/huisaanhuiscollecte of geef u op bij Wim Wiggers, 06 10495066 of via ans4wiggers@hotmail.com

Toelichting bij collectedoelen

ZONDAG 6 september

Collecte: Jonge generaties van de PKN

Nederland

Samen met jongeren op weg

Willen kinderen en jongeren zich verbonden voelen met de kerk, dan is het belangrijk dat ze worden gezien als gelijkwaardige en volwaardige gelovigen en dat hun talent wordt benut. De Protestantse Kerk stimuleert dit met werkvormen, spellen en methoden voor verschillende leeftijdsgroepen. Ook catechesemateriaal hoort hierbij. Catechisatie speelt een belangrijke rol in de geloofsontwikkeling van jongeren, omdat het hen helpt nadenken over zingevingsvragen. De materialen worden in samenwerking met lokale gemeenten ontwikkeld.

ZONDAG 13 september

Collecte: Kerk in Actie - Werelddiaconaat

Oekraïne

Een stem voor wie niet spreken kan

Het project Talk!, gesteund door Kerk in Actie, helpt kinderen en jongeren in Oekraïne met een communicatieve beperking, zoals ernstige vormen

van autisme. Met technische hulpmiddelen kunnen zij zich beter uitdrukken en volwaardiger meedoen op school en in sociale situaties. Daarnaast biedt Talk! ondersteuning aan gewonde en getraumatiseerde veteranen bij hun rehabilitatie en terugkeer in de samenleving. Dit project bevordert inclusie en geeft mensen net even dat extra zetje om gewoon mee te kunnen doen.

ZONDAG 20 september

Collecte: Kerk in Actie - Werelddiaconaat

Midden-Oosten

Meebouwen aan vrede in een verscheurde regio

Vrede in het Midden-Oosten is verre van vanzelfsprekend. Verdriet en wanhoop tekenen het dagelijks

leven van veel mensen. Toch blijven we hopen op een betere toekomst. Lokale kerken spelen hierin een cruciale rol. Kerk in Actie ondersteunt hen bij het geven van noodhulp, het bieden van bestaanszekerheid en het werken aan vredesopbouw. Dankzij hun unieke positie kunnen kerken snel hulp bieden en begrip op de lange termijn bevorderen. Steun de kerk in het Midden-Oosten en bouw mee aan vrede!

ZONDAG 27 september

Collecte: PKN - Missionair werk

Nederland

Geloof, hoop en liefde voor zinzoekers

Voor jongeren die niet naar de kerk gaan, maar wel op zoek zijn naar zingeving, organiseert de Protestantse Kerk het hele jaar door festivals, retraites en andere evenementen, soms groot, maar vaak ook juist lokaal en kleinschalig. Ook zijn er voor hen podcasts en andere vormen van online inspiratie. Zo richt de Protestantse Kerk zich op de toekomst door ook voor deze groep zinzoekers een plek van geloof, hoop en liefde te bieden, in welke vorm dan ook.

Alle collecten van harte aanbevolen!

Varia

Thuisreis

Het was erg druk in de terminal. Lange rijen mensen stonden met hun bagage te wachten, om die in te leveren. En daarna waren er weer lange rijen voor het inchecken.

Ik zag een man en een vrouw hannesen met twee grote koffers. Ik vroeg: komt u net aan, of gaat u op reis. Ze zeiden: geen van beide. We waren van plan op reis te gaan, maar nu met al die drukte hier, wat een toestand, daar hebben we geen zin in. We hebben besloten ervan af te zien, en gaan nu dus weer naar huis. Dan zijn we wel wat geld kwijt, maar dat is dan maar zo. Dan hebben we het in ieder geval lekker rustig. Ze vertelden over hun plannen en dat ze daar wel een andere keer naartoe zouden gaan. Ik heb ze een goede thuisreis gewenst.

Later vroeg ik me af: moet je een vliegticket kopen, moet je naar het vliegveld gaan, moet je al die drukte zien, om tot de conclusie te komen dat het thuis lekker rustig is? Sommigen moeten blijkbaar die omweg maken, om thuis te komen. De drukte van al die mensen, daar in die terminal, kan inderdaad soms overweldigend zijn. Daarom is een gebedsruimte van belang, om je even uit al die drukte terug te trekken. In de gebedsruimte is het lekker rustig. In het bidden kan je thuiskomen.

Mirjam van Nie

Diaconale Jaaractie 2026

Zoals gebruikelijk ontvangt u ieder najaar een brief over de diaconale jaaractie. Het College van Diakenen (CvD) vraagt u daarin om een financiële bijdrage voor het diaconale werk dat de diaconie verricht of ondersteunt.

De diaconie is actief betrokken bij diaconaal werk in Eindhoven, zoals het Diaconaal Inloophuis 't Hemeltje, de Voedselbank, Open Huis Sint Cathrien, Steunpunt Materiële Hulpvragen (SMH), De Huiskamer voor Vluchtelingen, de wekelijkse bloemengroet, onze jaarlijkse kerstpakketten-actie, alsmede het geven van leningen of broodgeld aan medemensen met financiële problemen.

Tevens hebben wij sinds medio 2023 ons diaconale project 'Werkvloer voor Vluchtelingen zonder status' met Mugisha als projectleider. De nadruk ligt ondertussen op het aanbieden van ICT-vaardigheden. Dit project voeren we uit in nauwe samenwerking met De Huiskamer voor Vluchtelingen.

Onze steun aan al dit werk is onmogelijk zonder uw steun! Daarom is deze jaaractie ook een vraag naar eenieders betrokkenheid bij het werk van de diaconie.

Indien uw financiële situatie het toelaat, zouden wij u willen verzoeken om een minimale bijdrage van € 40,- per jaar.

Om de kosten van de diaconale jaaractie zo laag mogelijk te houden, ontvangt u tegelijk met het oktobernummer van SAMEN een brief.

U kunt uw bijdrage via internet bankieren overmaken naar bankrekening NL62 RABO 0373 7369 32 ten name van College van Diakenen, PGE Eindhoven.

De diaconie weet dat al het diaconale werk onmogelijk is zonder uw steun.

Gelet op de bijdragen in de afgelopen jaren, hebben we er het volste vertrouwen in dat het ook dit jaar weer gaat lukken.

Alvast heel hartelijk dank!

*College van Diakenen,
Wim Wiggers (penningmeester
CvD)*

**Protestantse
Kerk**

De Lutherwandeling van Wittenberg naar Rome in 1510

Etappe 22: Van Langenau via Ulm naar Erbach

**Achter Luther aan lopen
Een tocht op stevige
stappers**

Markus Matthias over zijn wandeltocht in het voetspoor van Luther. Een serie met belevenissen, ontmoetingen, overdenkingen en beschouwingen opgedaan tijdens zijn voettocht in navolging van Luther in 1510 met Rome als einddoel.

Het eerste deel van deze etappe was een complete mislukking. Dikke regenwolken gaven al een voorbode van problemen voordat we vertrokken. We waren nog maar net de stadsgrenzen uit en liepen over landweggetjes op een heuvelrug toen de eerste druppels vielen. We hadden niet eens tijd om onze regenkleding uit te pakken voordat een zware stortbui ons tot op het bot doorweekte had. (Daarom ook geen foto!)

Alsof dat nog niet erg genoeg was, kwam er ook nog een onweersbui met bliksem en donder dichterbij, wat het behoorlijk onaangenaam maakte op de heuvelrug. Dus besloten we de wandeling af te breken en naar onze volgende accommodatie te rijden om op te drogen.

Maar elk nadeel heeft zijn voordeel! We hadden ruim voldoende tijd gewonnen om Ulm te verkennen, en dat was het absoluut waard.

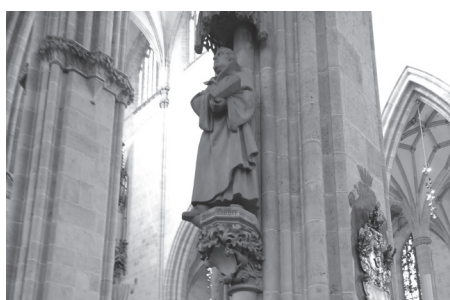
In de tijd van Luther behoorde Ulm naast Straatsburg en Bazel tot de machtige rijkssteden in het zuidwesten en speelde het een belangrijke rol in de vroege protestantse beweging. Hoewel Luther de stad nooit in zijn geschriften of brieven noemt, zal hij haar tijdens zijn reis naar Rome gezien hebben. En aan het begin van de Reformatie vond hij al snel aanhangers in de stad. In 1524 werd een eerste protestantse predikant aangesteld, waarna de burgers van de stad in 1530 met overweldigende meerderheid kozen voor de protestantse eredienst.

In eerste instantie voelden we ons natuurlijk aangetrokken tot deze kerk, die tot 30 oktober 2025 de hoogste kerktoeren ter wereld had (161,53 m), nu overboden door de Christus-toren van de Sagrada Família in Barcelona. Ulm was altijd een stad van burgers geweest, noch bisschoppen noch vorsten hadden het hier voor het zeggen. Daarom is de

Ulmer Münster ook zo bijzonder, een bouwwerk van de burgers van Ulm. Daarom heeft het slechts één hoofdtoren in het westen en ook geen crypte of grafkelder.

Het 'burgerlijke' karakter van Ulm is nog steeds zichtbaar in de kerk zelf. Wat ik nog nooit eerder had gezien, waren beelden van recentere protestants-lutherse persoonlijkheden: Waar anders katholieke heiligen, bisschoppen of heersers te vinden zijn, staan nu Maarten Luther (1483-1546), de lieddichter Paul Gerhardt (1607-1676) of de stichter van het Hallische piëtisme August Hermann Francke (1663-1727).

Voor ons als Lutherwandelaars was het prachtige Maria-altaar in de Neithartkapel uit 1491, dus uit de jeugd van Maarten Luther, zeker een bezoek waard. Dit zijn de afbeeldingen en heiligen waarmee Luther is opgegroeid. Ulm is ook in veel opzichten een bezienswaardige stad, maar we moesten verder door de stadspoort naar het zuiden.

We mogen echter niet vergeten dat de grote natuurkundige Albert Einstein (1879-1955) in Ulm is geboren en daar met een mooie uitspraak wordt geciteerd: *Blijf uit de buurt van negatieve mensen, zij hebben voor elke oplossing een probleem.*

De volgende dag gingen we van Ulm naar Erbach, langs de expressionistische, maar van binnen heel warme Martin-Luther-kerk uit het begin van de 20e eeuw (1626-1628). Tijdens de oorlogsjaren (vanaf 1942) waren hier, achter het orgel, de broer en zus Hans en Sophie Scholl (Weiße Rose, beiden geëxecuteerd op 22 februari 1943) actief in hun verzet (vliegbladen) tegen het nationaalsocialisme. We vervolgden onze weg langs een 19e-eeuwse vesting naar Grimmelfingen met een kleine Jacobuskerk, uiteraard voorzien van de portretten van Luther en Melanchthon. Het altaarstuk met de scène van Jezus' gebed in de hof van Getsemane (1701) is zeldzaam en theologisch belangrijk, omdat hier de blik van de toeschouwer wordt gericht op het geestelijke lijden van Jezus in plaats van op het lichamelijke lijden aan het kruis.

Uiteindelijk kwamen we aan in Erbach, dat wordt gedomineerd door een renaissancekasteel (1550-1555) dat boven de Donau uittorent. Omdat het in particulier bezit is, kan het niet worden bezichtigd. Dat was niet erg, want toen Luther hier langskwam, moet hier alleen een heuvel zijn geweest.

Markus Matthias

Peace in the Park 2026 Eindhoven

Vijfde jaargang, 20 september 2026 van 13.00 tot 18.00 uur in het Anne Frank Plantsoen.

Vrede door iedereen, vrede voor iedereen, divers en inclusief.

Het vredesfestival Peace in the Park bestaat uit een informatiemarkt en een reeks van creatieve acts en andere activiteiten die de bewustwording rondom het **nastreven van vrede** in de meest brede zin willen bevorderen. Er zullen kraampjes met informatie zijn, een podium met live music, workshops en verhalen. Er zal ook een uitgebreid kinderprogramma zijn. En culinair wordt het beste beentje voorgezet.

Graag nodigen we iedereen uit ruim van tevoren de website www.peaceintheparkeindhoven.nl te bezoeken. Want het unieke van dit evenement is dat je zelf deel kunt uitmaken van het festival.

Klik op de link op de homepage en je kunt een formulier invullen waarop je gratis kraampjes of picknicktafels e.d. kunt reserveren, waar je op het festival mee aan de slag kunt gaan bij wat je te bieden hebt. Doe dat s.v.p wel voor 12 september. Dan ontvang je kort daarna een reactie van het voorbereidingsteam.

We zien uit naar alle creatieve vredevolle aanmeldingen.

Daarnaast is iedereen natuurlijk uitgenodigd om als bezoeker te komen kijken en te luisteren en mensen te ontmoeten. De website laat steeds de hoofdlijn van het nog steeds groeiende programma zien. En last minute ook wat er gebeurt bij onverhoopt slecht weer.

Toegankelijkheid per auto is via de keerlus op het Frederik van Eedenplein (oude TD-gebouw) met dicht daarbij betaald parkeren. Kijk voor toegankelijkheid voor voetganger of fiets of per OV even op de website.

*Het voorbereidingsteam
van PIP 2026,
allen vrijwilligers van
het Eindhovens Vredesbureau*

De Kapel

VIERINGEN

Zondag 6 september
Johanneskerk - 12.00 uur
Viering Velerlei

Zondag 13 september
Johanneskerk - 12.00 uur
Oecumenische viering,
Elcke Smits

Zondag 20 september
Johanneskerk - 12.00 uur
Viering Velerlei

Zondag 27 september
Johanneskerk - 12.00 uur
Oecumenische viering,
Jef De Schepper

De collecte in elk van onze vieringen is voor onze goede doelen: de Huiskamer voor Vluchtelingen en Vluchtelingen in de Knel.

OECUMENISCHE, LITURGISCHE VIERINGEN

Een oecumenische, liturgische viering wordt door vrijwilligers van de liturgiegroep samen met een

voorganger voorbereid. Tijdens de viering lezen we teksten uit de Bijbel. Daarbij volgen we meestal het oecumenisch leesrooster maar gaan daar vrij mee om. Soms lezen we ook teksten uit andere tradities en uit de eigen tijd. We tasten en zoeken naar hoe de oude verhalen uit de Bijbel in ons leven nu van betekenis kunnen zijn en spelen in op de actualiteit. We delen brood en wijn met elkaar.

We zien de vieringen als gemeenschapsgebeuren en zetten daarom de stoelen in een halve cirkel zodat we elkaar zien. De voorgangers hebben verschillende achtergronden waardoor iedere viering een eigen accent krijgt. Het koor van De Kapel luistert deze vieringen muzikaal op en ondersteunt de samenzang. Na de viering treffen we elkaar bij koffie en thee. Wees welkom.

VIERINGEN VELERLEI

Viering Velerlei - zondag 6 september
We kijken samen naar een deel uit de tv-serie 'Adieu God?', uitgezonden door de EO en praten daarna hierover aan de hand van enkele vragen. In de serie wordt een bekende gast geïnterviewd, met het christelijk geloof als rode draad.

Viering Velerlei - zondag 20 september

Ook in Eindhoven groeit de behoefte aan betrokken inwoners die willen meedenken en meehelpen over het bieden van ondersteuning aan mensen zonder verblijfsvergunning. Een logeerkamer voor enkele maanden kan al een groot verschil maken. Maar niet iedereen hoeft een kamer aan te bieden om van betekenis te zijn. Er zijn allerlei manieren om bij te dragen aan een solidaire stad: als vrijwilliger, buddy, ambassadeur of donateur, maar ook door tijd, aandacht en praktische hulp te bieden of door het verhaal met anderen te delen. Gastvrijheid is daarbij geen eenrichtingsverkeer. Ook mensen die tijdelijk onderdak krijgen, brengen hun eigen verhalen, talenten, veerkracht en levenservaring mee. Ontmoetingen tussen gast en logee blijken vaak voor beiden verrijkend te zijn.

Tijdens deze Viering Velerlei vertellen medewerkers van VidK (Vluchtelingen in de Knel) en NOO (Netwerk Ongedocumenteerden Onderdak) hier meer over. Zij lichten de situatie toe van mensen zonder verblijfspapieren in Eindhoven en omgeving. Daarbij delen ze verhalen uit de praktijk en leggen ze uit hoe het solidariteitsnetwerk werkt. Ook laten ze zien hoe inwoners van Eindhoven het verschil kunnen maken. Juist in een tijd waarin uitsluiting en onzekerheid toenemen, kunnen wij als gemeenschap laten zien wat gastvrijheid, barmhartigheid en solidariteit betekenen.

Samen naar de kerk in september 2026

Johanneskerk en De Kapel: via kerkdienstgemist.nl

Wijkgemeente-Zuid/Ontmoetingskerk via: www.pkn-eindhoven.nl/eindhoven-zuid-vieringen

Kruispunt via: www.kerkdienstgemist.nl en www.xpunt.info

Let ook op nadere aankondigingen via de website www.pkn-eindhoven.nl en de weekbrief van uw wijkgemeente!

Bovenaan de wijkberichten vindt u de adresgegevens van de betreffende wijkkerken.

Zondag 6 september 2026		Collectedoel: Jonge Generaties PKN
Johanneskerk	10.00 uur	mevr. B. de Waal-van der Vlies
	12.00 uur	Viering Velerlei (De Kapel)
Kerk in Son	10.00 uur	ds. M. van den Beld
Kruispunt	10.00 uur	dienst
Ontmoetingskerk	10.00 uur	ds. M.J. Kreeft
Lutherse gemeente	10.30 uur	ds. E. van der Panne

Zondag 13 september 2026		Collectedoel: Kerk in Actie - Werelddiaconaat
Johanneskerk	10.00 uur	ds. K.M. Wuijster
	12.00 uur	pastor E. Smits
		oecumenische viering (De Kapel)
Kerk in Son	10.00 uur	dhr. L.T. Wijbenga
Kruispunt	10.00 uur	ds. W. Gugler
	19.00 uur	ds. W. Gugler
Ontmoetingskerk	10.00 uur	dhr. J. Lankhaar
Lutherse gemeente	10.30 uur	ds. I. Hyvärinen

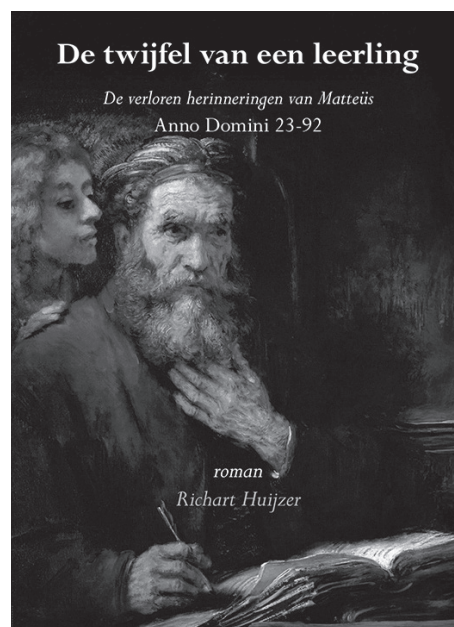
Zondag 20 september 2026		Collectedoel: Kerk in Actie - Werelddiaconaat
Johanneskerk	10.00 uur	ds. K.M. Wuijster
	12.00 uur	Viering Velerlei (De Kapel)
Kerk in Son	10.00 uur	gezamenlijke dienst in de Johanneskerk
Kruispunt	10.00 uur	ds. W. Gugler
Ontmoetingskerk	10.00 uur	dhr. L.T. Wijbenga
Lutherse gemeente	10.30 uur	ds. E. van der Panne

Zondag 27 september 2026		Collectedoel: Missionair Werk PKN
Johanneskerk	10.00 uur	ds. K.M. Wuijster
	12.00 uur	pastor J. De Schepper
		oecumenische viering (De Kapel)
Kerk in Son	10.00 uur	dhr. R. Kosterman
Kruispunt	10.00 uur	ds. W. Gugler
	19.00 uur	bijbelacademie
Ontmoetingskerk	10.00 uur	ds. E-M Hadnagy
Lutherse gemeente	10.30 uur	ds. H. Cuperus

Collecte

U kunt uw collectebijdrage overmaken op IBAN nummer NL47 RABO 0373 7186 75 t.n.v. PGE-collecten onder vermelding van de afkorting van uw wijkgemeente (JK = Johannesgemeente, KP = Kruispuntgemeente en OK = Wijkgemeente-Zuid), de datum van de zondag en het collectedoel.

Thema-avond over het boek 'De Twijfel van een leerling' op dinsdag 27 oktober in de Johanneskerk

In de SAMEN van mei jl. kon u een artikel lezen over het boek 'De twijfel van een leerling' dat gaat over het leven van de evangelist Matteüs.

Met dit werk wil ds. Richart Huijzer laten zien hoe polarisatie en geweld invloed hebben op levens, relaties en vrienden- en familieverbanden, toen en nu.

In afstemming met de redactie van SAMEN en de voorgangers in onze wijkgemeenten wordt een thema-avond over dit boek georganiseerd voor de hele PGE.

De schrijver, dominee Richart Huijzer, zal als inleiding een presentatie geven. Daarna is er volop ruimte om vragen te stellen en met elkaar in gesprek te gaan.

Praktische informatie:

Datum: dinsdag 27 oktober 2026

Tijd: 19.30 – 21.30 uur

Locatie: Johanneskerk,
Mercuriuslaan 1b, Eindhoven

Tip: Geadviseerd wordt vooraf dit boek te lezen of het artikel in het meinummer van SAMEN.

U kunt dit artikel ook op de website www.pkn-eindhoven.nl teruglezen via de route: Over ons > Kerkblad Samen > Samen mei 2026 > Pagina 8

In het oktobernummer vindt u meer informatie. Ook leest u dan hoe u zich kunt aanmelden. U bent van harte welkom!

Wim van Dijk
wimvandijk63@gmail.com

Wie Wat Waar

ALGEMENE KERKENRAAD

Voorzitter: dhr. H. Grootjans,
p/a Camphuysenstraat 4,
5615 KS Eindhoven, tel. 2985888,
e-mail: AK.voorzitter@pkn-eindhoven.nl
Scriba: vacant
e-mail: AK.scriba@pkn-eindhoven.nl

DIACONIE

Interim-voorzitter: mw. J. Venekamp,
e-mail: jeannet.venekamp@kpnmail.nl
Secretaris: vacant
e-mail: cvd.secretaris@pkn-eindhoven.nl
IBAN: NL62 RABO 0373 7369 32
t.n.v. College van Diakenen Protestantse
Gemeente Eindhoven o.v.v. uw doelbestemming

WIJKGEMEENTE EINDHOVEN-ZUID

Predikant: vacant
Kerkelijk werker: dhr. L.T. Wijbenga,
De Sitterlaan 80, 5505 AE Veldhoven,
tel: 06-19356774, e-mail:
ehvzuid.kerkelijkwerker@pkn-eindhoven.nl,
niet bereikbaar tussen donderdag 18.00 uur en
zaterdag 10.00 uur
Scriba: mw. A.M. van Bergen,
Oudaen 82, 5653 KH, tel. 06-10958037,
e-mail: ehvzuid.scriba@pkn-eindhoven.nl
Pastorale kerngroep, e-mail:
ehvzuid.kerngroeppastoraat@pkn-eindhoven.nl
IBAN wijkfonds: NL88 RABO 0373 7187 13
t.n.v. Wijkgemeente Eindhoven-Zuid - wijkfonds
o.v.v. uw doelbestemming
IBAN bloemenfonds: NL87 RABO 0373 7369 67

Kerkbladbezorging:

Strijp-Gestel-Meerhoven:
dhr. T. Schneider, tel. 2518614
Stratum-Tongelre:
dhr. J. Trapman, tel. 2122482
e-mail: j.trapman@chello.nl

JOHANNESGEMEENTE

Predikant: mw. K.M. Wuijster,
Ithacastraat 28, 5631 JE, tel. 8795522,
e-mail: k.wuijster@gmail.com
Kerkelijk werker: mw. E. Klein Wolterink,
tel: 06-58774450, e-mail:
johannessgemeente.kerkelijkwerker@pkn-eindhoven.nl
Interim-scriba: dhr. K. Meijer, tel. 2410633
e-mail: johannessgemeente.scriba@pkn-eindhoven.nl
IBAN: NL66 RABO 0373 7187 21
t.n.v. Johannesgemeente - wijkfonds
o.v.v. uw doelbestemming

Kerkbladbezorging:

dhr. S. Nauta, tel. 2425633
e-mail: nauta.sjaak@gmail.com

KRUISPUNTGEMEENTE

Predikant: dhr. W. Gugler,
Vullingspark 6, 5591 DB Heeze, tel. 2097623,
e-mail: predikant@kruispuntgemeente.nl
Scriba: mw. G. van den Bos-van Voorst,
Akkerwinde 13, 5684 HG Best, tel. 06-48126533,
e-mail: scriba@kruispuntgemeente.nl
IBAN: NL13 RABO 0373 7187 05
t.n.v. Kruispuntgemeente - wijkfonds
o.v.v. uw doelbestemming

EVANGELISCH-LUTHERSE GEMEENTE ZUID-NEDERLAND

Predikant: vacant
Scriba: dhr. T. Tempelaar, Amerlaan 2,
5626 BP, tel. 2623104,
e-mail: secretariaat@lutherszuidnederland.nl

KINDERDIENST/JEUGDWERK

Eindhoven-Zuid,
Floor de Nooij, tel. 2122563,
e-mail: smits.de.nooij@hetnet.nl
Johannesgemeente,
Linda van Dijk, tel. 06-10258550,
e-mail: l.e.vandijk@gmail.com
Kruispuntgemeente
Hanna Hardeman-van der Zwan,
e-mail: bertenhanna@gmail.com

STUDENTENPASTORAAT/TINT

Studentenpastor/life coach: mw. M.S. van Tuijl
e-mail: m.v.tuijl@tue.nl
TU/e Atlas
Postbus 513, 5600 MB Eindhoven
www.tint-eindhoven.nl
Scriba: dhr. W. Mak, Grondheuveld 20,
5685 AV Best, tel. 0499-310383,
e-mail: willem.mak@xs4all.nl

PREDIKANTEN/GEESTELIJK VERZORGERS

GGZE Grote Beek, mw. A. Bremmer,
tel. 06-83667851, e-mail: Alice.Bremmer@ggze.nl
GGZE Grote Beek, mw. I. Hyvärinen,
tel. 2970619, e-mail: ai.hyvarinen@ggze.nl
GGZE De Woenselse Poort, dhr. B. Veldhorst,
tel. 2613791, e-mail: bj.veldhorst@ggze.nl
MMC, mw. Petra Zweers, tel. 8889582
Petra.Zweers@mmc.nl
Mw. K. Seijdel, e-mail: info@zinlab.nl,
tel. 06-17137235

INLOOPHUIS 't HEMELTJE

Voor informatie zie rechts onderaan op de
middenpagina's.

OPEN HUIS SINT CATHRIEN

Voor informatie zie rechts onderaan op de
middenpagina's.

KINDERTELEFOON Zuidoost-Brabant

Tel. 0800-0432 (gratis)
iedere dag van 14.00-20.00 uur

SENSOOR (SOS Telefonische Hulpdienst)

Tel. 0900-0767 of 040-2125566
24 uur per dag, 7 dagen per week emotionele
ondersteuning. Chat en e-mail: www.sensoor.nl
Info: www.sensoor.nl/brabant

Uitgave van de Protestantse Gemeente Eindhoven
pkn-eindhoven.nl
periode: 06-09-2026 t/m 03-10-2026

Jaargang 55, no.8

Samen

Versijnt 10 maal per jaar

Adres Hoofredactie van SAMEN

Camphuysenstraat 4, 5615 KS Eindhoven
Telefoon: 040 252 2575
E-mailadres: samen.redactie@pkn-eindhoven.nl

Leden van de Hoofredactie van SAMEN

Jaap Stooker, Gea Vos en Joke Wytzes-de Bie

Attentie

Het volgende SAMEN-nummer:
04-10-2026 t/m 31-10-2026

Inleverdata t.b.v. het volgende SAMEN-nummer:

- **14 september:** kopij voor het wijkbericht bij de wijkredactie
- **16 september:** complete wijkbericht bij de hoofredactie
- **9 september:** opij van schriftelijke reacties op artikelen bij de hoofredactie
- **16 september:** kopij voor het overige gedeelte bij de hoofredactie

Kerkelijk Bureau

Camphuysenstraat 4, 5615 KS Eindhoven
Geopend op afspraak
Telefonisch bereikbaar:
- maandag t/m donderdag van 09.00 – 11.30 uur
- telefoon: 040 252 2575
E-mailadres: kerkelijk.bureau@pkn-eindhoven.nl

Protestantse Gemeente Eindhoven

IBAN: NL91 RABO 0373 7186 59 t.n.v.
Protestantse Gemeente Eindhoven
o.v.v. uw doelbestemming

Collectebonnen

U kunt een veelvoud van € 20,00 storten op
IBAN: NL69 RABO 0373 7186 67 t.n.v.
PGE - Collectebonnen o.v.v. adresgegevens
en aantal bonnen van €1,- en/of €2,-.
De bonnen worden u daarna zo spoedig mogelijk
toegestuurd.

Kerkblad SAMEN

IBAN: NL03 RABO 0373 7186 91 t.n.v.
PGE - Kerkblad SAMEN o.v.v. gift SAMEN

Indien een artikel uit dit kerkblad wordt
overgenomen, dan met bronvermelding.
Op de foto's rust copyright.
Alle herkenbare personen op foto's hebben
hun toestemming voor publicatie verleend.

Drukwerk: Snep

Een nieuw begin

In het nummer voor mei schreef ik over het begin van de lente. Over hoe de start van de lente een nieuw begin inluidt, dat de natuur ons leert dat er altijd kans is op een nieuwe start.

Het kerkelijke jaar start natuurlijk in september, zo ook de scholen, het vakantie seizoen zit erop en langzaam zien we de bladeren weer verkleuren.

Nou moet ik u zeggen, toen ik schreef in het voorjaar dat de natuur een nieuwe start krijgt, had ik niet verwacht dat de natuur het in korte tijd nogal te verduren kreeg. In die zin zou ik u nu hetzelfde verhaal kunnen schrijven; ik kijk uit naar de herfst, met hoop op regen, zodat de natuur opnieuw kan beginnen.

Een nieuw begin kan zich natuurlijk op allerlei verschillende manieren voordoen. Een nieuw seizoen, een nieuw leven, iets achter je laten. Van de kleinste dingen tot de grootste levenskeuzes. Alles kan een nieuw begin betekenen. Het is maar net wat je daar zelf voor betekenis aan geeft.

Het starten van iets nieuws, zoals een nieuwe baan waar ik begin juli aan mocht beginnen, brengt voor mij ook altijd een afweging met zich mee; welke impact kan dit maken, op mezelf en anderen om me heen?

Een nieuwe baan is een nieuw begin waar je nooit helemaal op bedacht bent. Tuurlijk, je hoopt, maar verder dan dat kun je nog niet kijken. Pas als het gebeurt voel je de impact. Voel je pas echt wat het betekent om je dagen te vullen met dat wat voor jou waardevol voelt.

Ik heb altijd al iets willen doen wat een impact heeft. Iets wat iets betekent voor anderen, of zelfs voor de maatschappij. Nou heb ik geen redderscomplex, maar wel de hoop dat ik iets kan bijdragen aan hoe ik weet wie wij als mensen kunnen zijn.

De afgelopen jaren hebben voor mij persoonlijk (iets te vaak) een nieuw hoofdstuk ingeluid. Opnieuw beginnen. En telkens in gesprek met mezelf. Wat gaat dit nieuwe hoofdstuk voor impact hebben? En ben ik wel waar ik wil zijn? Ik moet u toegeven, daarop was het antwoord vaak moeilijk te vinden.

Maar zoals eerder genoemd staat het leven in teken van herhaling. En zo ook de afgelopen jaren, dezelfde cyclus, steeds dat nieuwe begin. En dan start er een nieuw begin waarvan je aanvoelt dat je die impact kan maken, al is het maar een beetje. Impact, een voetafdruk in het zand van de tijd, een voetafdruk die blijft staan.

Er begint een nieuw kerkelijk jaar. Een nieuw jaar-thema, nieuwe bijeenkomsten. Een nieuwe kans op impact maken. Een voetafdruk achterlaten. Daar waar wij dat kunnen. Het hoeft niet groot te zijn, niet werelds, maar klein. Iemand een kopje koffie aanbieden, helpen met verhuizen of een glimlach naar een vreemde. Een nieuw begin. Een kans op impact.

Esther Visser

Beyoncé; I was Here

I want to leave my footprints on the sands of time

Know there was something that, something that I left behind

When I leave this world, I'll leave no regrets

Leave something to remember, so they won't forget

I was here, I lived, I loved, I was here

I did, I've done, everything that I wanted

And it was more than I thought it would be

I will leave my mark so everyone will know I was here

(...)

I just want them to know

That I gave my all, did my best

Brought someone some happiness

Left this world a little better just because

I was here

(tekst Diane Eve Warren)

Ik wil mijn voetstappen achterlaten op het zand van de tijd

Wetend dat ik iets heb achtergelaten

Als ik de wereld achter me laat, laat ik niets achter waarvan ik spijt heb

Ik laat iets achter om te onthouden, zodat niet wordt vergeten

Ik was hier, ik heb geleefd, lief gehad, ik was hier

Ik heb alles gedaan wat ik wilde

En het was meer dan ik dacht dat ik zou zijn

Ik zal mijn impact achterlaten zodat zij weten dat ik er was

(...)

Ik wil dat ze weten

Dat ik alles heb gegeven, mijn best heb gedaan

Iemand blijdschap heb gebracht

De wereld een beetje beter achterlaten omdat

Ik er was